

COLOFON

Rosmalla (ISSN 0925-2894) wordt 4 keer per jaar uitgegeven onder eindverantwoording van het bestuur van Heemkundekring Rosmalen.
Hoff van Hollantlaan 1
5243 SR Rosmalen

E-mail adres:
info@heemkundekringrosmalen.nl

website:
www.heemkundekringrosmalen.nl

Bestuur Heemkundekring Rosmalen:

- Rien van den Broek, voorzitter
- Marja Spierings-Voets secretaris
- Wim van Son, penningmeester
- Peter van Hoek, lid
- Hans Groenewoud, lid
- Piet Korsten, lid

Werkgroep Redactieraad 'Rosmalla':

- Gerrit Mol
- Michiel van Heumen
- Wim van Son
- Wil Coppelmans
(lay-out en tekstverwerking)

Productie:

- Druk: Nextprint B.V. den Bosch

Losse nummers:

- €5,50 per uitgave

Kopijadres:

- rosmalla@
heemkundekringrosmalen.nl

Ledenadministratie:

- Annette Hurkens
heemkundekring@kpnmail.nl

Iedere auteur draagt persoonlijke verantwoordelijkheid voor zijn of haar artikel. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd tenzij bronvermelding plaatsvindt.

JAARGANG 31 - NUMMER 3

SEPTEMBER 2021

Inhoudsopgave	Pagina
<i>Bestuur</i>	De voorzitter aan het woord 2
<i>Bestuur</i>	In Memoriam Quirien van Hirtum 4
<i>Jo Versteijnen</i>	Mooie polder, wat ben je toch veranderd in de loop de jaren 5
<i>Hein van der Flier</i>	De ouders, zussen en broers van Jan van Baexen 11
<i>Rien van den Broek</i>	Voetbalhistorie ut ons eigen durpke 15
<i>Hans Groenewoud</i>	Bijvangst bij archiefonderzoek 16
<i>Henk de Werd</i>	De historie van de familie Siepkens te Hintham-Rosmalen. Deel 7 18
<i>Redactie</i>	Contact (met Indië) 22
<i>Redactie</i>	Een boek over Hintham schrijven is leuk! 23
<i>Henk de Werd</i>	De oude pastoor en het wijwaterbakje 24
<i>Gerard Gerritse</i>	Triathlon Rosmalen 1984-2000 26
<i>Henk de Werd</i>	't Berouw was goed, maar de oefening deugde niet 28
<i>Ben Knippenburg</i>	Houtsnijwerk van het oude Rosmalense gemeentewapen 29
<i>Jo Versteijnen</i>	Leuke zoekopdracht op verzoek 31

Foto voorzijde omslag: in 1980 werd een lp uitgebracht met de titel 'Dees is Rosmolle', waarop een 12 tal in Rosmalense dialect gezongen liedjes, tekst en muziek van Toon van Balkum. De opname vond plaats op 8 juni 1980 in café 't Centrum in Rosmalen. Het orkest stond onder leiding van Albert van Nuland, de zang en backing-groep o.l.v. Ad Jansen en het operettekoor Rosmalen onder leiding van Piet v.d. Sanden. Het ontwerp van de hoes was van Ad van den Elzen. Op de omslag de voorzijde van de hoes, waarop het aanzicht van Rosmalen met de Lambertuskerk en directe omgeving.

Foto achterzijde omslag: Zwemmen in een wetering. Rosmalen
Zwemmen deed men vroeger in een wetering in de Rosmalense polder. Op de achtergrond de hut van de Koele-wijn. De zwemmers zijn onder andere: Jan Hoedemakers, Cor van den Nieuwendijk en de dikke Clement

De voorzitter aan het woord

Al anderhalf jaar hebben we beperkingen vanwege het corona-virus. Gelukkig laten veel mensen zich vaccineren en krijgen we steeds wat meer vrijheid. De terrassen zitten bij mooi weer goed vol en de meeste mensen hebben ook wel 'n vakantie geboekt veelal in Nederland. Met dit laatste is natuurlijk helemaal niets mis want Nederland kent zoveel mooie plekken om te verblijven.

Als jullie dit voorwoord lezen is het alweer eind september, de tijd vliegt voorbij. Als Heemkundekring willen we natuurlijk weer graag naar buiten treden met onze activiteiten. Desondanks vinden wij het als bestuur nog steeds niet verantwoord om met grotere groepen bij elkaar te komen.

De geplande Algemene Ledenvergadering op dinsdag 12 oktober 2021 gaat niet door. We hebben als bestuur besloten deze door te schuiven naar februari 2022. In december zullen we onze leden hiervoor per mail uitnodigen.

Ook het tweede deel van de cursus Rosmalla is doorgeschoven naar het voorjaar 2022. Dit in afwachting van hopelijk ruimere mogelijkheden om bij elkaar te komen.

Onze plannen voor het vertonen van een aantal prachtige films en het houden van enkele lezingen zijn ook allemaal doorgeschoven naar 2022. Vervelend maar het is niet anders. Enkele korte filmpjes met prachtige historische informatie zijn onder de naam "tijdstukken" te bekijken op onze website, www.heemkundekringrosmalen.nl

Heemhuis weer open!

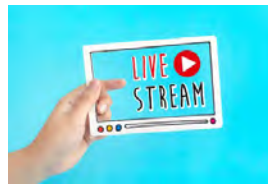
Vanaf 13 september zijn we op maandagmorgen tussen 09:30 uur en 12:00 uur weer aanwezig. Wil je ons bezoeken maak dan vooraf per mail een afspraak via ons secretariaat:

secretariaat@heemkundekringrosmalen.nl. Heb je een speciaal onderwerp voor je bezoek geef dit dan door bij het maken van je afspraak.

Website, beeldbanken en ICT!

We zijn bezig om zoveel mogelijk foto's uit onze collecties in te scannen en op te slaan. Vooralsnog geldt dit alleen voor intern gebruik. We onderzoeken nieuwe technische mogelijkheden van beeldbanken in combinatie met onze website en praten over de inrichting van onze ICT-omgeving. Het zijn complexe processen waarvoor we de juiste afspraken moeten maken, wie doet wat en wanneer.

Livestream, de toekomst! Thuis kijken naar onze filmpjes of lezingen volgen. Als Heemkundekring Rosmalen willen we hier ook mee gaan starten en zoeken hiervoor de samenwerking met de HEVO en ROS TV-krant. Op deze manier hebben we geen last van bijvoorbeeld corona-beperkingen, slechte weersomstandigheden of individuele bewegingsbeperkingen. De aanschaf van de benodigde apparatuur is mogelijk gemaakt door een subsidie vanuit het wijk-, buurt en dorpsbudget van de gemeente 's-Hertogenbosch.

Zodra het weer kan blijven we natuurlijk ook fysieke bijeenkomsten organiseren om gelijktijdig onze sociale contacten te kunnen onderhouden.

Huisvesting, veel is er al over geschreven. Vanaf de oprichting in 1989 is onze huisvesting al een bron van ergernis. Steeds maar moeten verhuizen, daar word je niet vrolijk van. Mede op initiatief van de voormalige Gemeente Rosmalen is de Heemkundekring Rosmalen opgericht. Na

de samenvoeging vallen we onder de Gemeente 's-Hertogenbosch. Als voorzitter spreek ik hier nadrukkelijk mijn teleurstelling uit over de voortvarendheid van zowel bestuurders als ambtenaren van de Gemeente 's-Hertogenbosch. Het blijft bij praten en maar weer doorschuiven in plaats van met oplossingen komen en beslissingen nemen. In mijn ogen heeft de historie en het erfgoed van Rosmalen bij de gemeente totaal geen prioriteit. Ondertussen wordt ook nog eens eenzijdig de subsidie aan Heemkundekring Rosmalen afgebouwd en uiteindelijk gehalveerd. Hoe is dit te rijmen met de bedragen die aan Erfgoed 's-Hertogenbosch en andere culturele zaken worden uitgegeven. Het lijkt erop dat we onze stem niet duidelijk genoeg laten horen, we zullen noodgedwongen de politiek moeten bewegen om ons te helpen. We zullen zagezegd de boer op moeten.

Vorig jaar was Rabo ClubSupport een groot succes voor ons. Ook dit jaar zullen wij ons als Heemkundekring Rosmalen aanmelden bij de Rabobank. Van 4 t/m 25 oktober kan er weer gestemd worden, natuurlijk krijgt u van ons nog een bericht als het zover is.

Graag tot ziens in ons Heemhuis en veel leesplezier met deze editie van *Rosmalla*.

Rien van den Broek, voorzitter

Als Heemkundekring Rosmalen zijn we maar wat blij met onze vrijwilligers. Ook al kunnen we vanwege corona nog niet iedereen inzetten. De komende maanden willen we met iedereen die zich heeft aangemeld in gesprek gaan en kijken wat we voor elkaar kunnen betekenen. Je mag ook zelf initiatief nemen om bijv. voor 'n maandagmorgen een afspraak te maken.

Verzoek: we hebben nog niet alle vrijwilligersovereenkomsten retour ontvangen!

Harry Heijmans heeft te kennen gegeven dat hij wil terugtreden als bestuurslid Communicatie en P.R. en dat hij stopt als redactielid van *Rosmalla*.

We hebben dus weer nieuwe vacatures:

- Medewerk(st)er Communicatie en P.R. (al dan niet deel uitmakend van het bestuur)
- Redactielid *Rosmalla*

Heeft u interesse, stuur een mail naar:

secretariaat@heemkundekringrosmalen.nl

In Memoriam Quirien van Hirtum

Op 17 juni 2021 is Quirien van Hirtum op 79-jarige leeftijd overleden. De laatste jaren liet zijn geheugen hem steeds meer in de steek. Het was heel bijzonder dat er een altijd een oplichting in zijn ogen was te zien, zodra er over zijn Rosmalen werd gesproken.

Quirien van Hirtum is geboren en opgegroeid in hartje Rosmalen. Hij was een Rosmalenaar in hart en nieren met een grote maatschappelijke inzet. Nadat hij bij verschillende werkgevers had gewerkt kwam Quirien in 1971 in dienst van de provincie Noord Brabant, hij werd de chauffeur van de Commissaris van de Koningin tot aan zijn pensioen. Bekende namen had hij in zijn auto, o.a. Dries van Agt en Frank Houben. Het werden vrienden van hem, wat in de auto werd besproken, bleef in de auto, zo af en toe kwamen er wel hilarische voorvallen naar buiten.

Quirien of Krien zoals meestal werd geschreven was altijd in de weer voor zijn gezin, dat ging boven alles. Krien was voor iedereen een beminnelijke en toegankelijke man. Hij heeft veel betekend voor de gemeenschap van Rosmalen. Uiteraard was hij lid van Heemkundekring Rosmalen, hij hield wel van sturen maar niet van besturen, je zag hem nooit op de voorgrond. Bij de heemkundekring was hij betrokken bij allerlei hand- en spandiensten, zorgde voor

gezelligheid maar ook voor inhoudelijke bijdragen. In de periode van 2006 tot en met 2010 is hij lid geweest van de *Rosmalla* redactie en verzorgde daar vooral de lay-out.

Op enig moment besloot Krien verhalen van en over Rosmalenaren te gaan verzamelen en deze voor het nageslacht vast te leggen. Vele zeer persoonlijke interviews heeft hij gemaakt waarbij hij behalve verhalen ook de beschikking kreeg over talrijke foto's. De Rosmalenaren wisten wie Krien was en vertrouwden hem van alles toe. Zijn verzameling van historische gegevens bouwde hij uit tot een prachtige en zeer informatieve website "Rosmalense herinneringen".

Krien en zijn vrouw Marijke gingen uiteindelijk boven het gebouw van de HEVO wonen, dit maakte hun leven rond. Daar ontmoetten ze samen vele Rosmalenaren en konden ze zich opnieuw verdienstelijk maken door zich in te zetten voor diverse activiteiten of zomaar om gezellig te kletsen.

Wij wensen Marijke, de kinderen Peter met Natascha, Bas met Christel en Paul met Jorieke en alle kleinkinderen heel veel sterkte, mogen de vele mooie herinneringen aan Quirien hierbij een troost zijn.

Namens bestuur, vrijwilligers en leden
Heemkundekring Rosmalen
Rien van den Broek, voorzitter

Een deel van de door Krien van Hirtum samengestelde panoramafoto uit de door Bart van Nuland in 1960 gemaakte serie van 12 foto's, vanaf de top van de molen van Duffhues, in de Deken Fritsenstraat voor de website: www.rosmalenseherinneringen.nl

Mooie polder, wat ben je toch veranderd in de loop der jaren

Jo Versteijnen

Lekker fietsend door de steeds groter en drukker wordende nieuwbouwwijk "Grote Wielen" denk ik nog wel eens terug aan de polder van mijn jeugd. Mooie polder, wat ben je toch veranderd in de loop der jaren.

Historie

In het boek *"De Grote Wielen: er was eens..."* van Anton Verhagen en Dick Mol kunnen we lezen wat er in het verre verleden allemaal in onze omgeving leefde en groeide.

Bij het uitgraven van de centrale waterplas in de Grote Wielen kwamen veel botten van voorhistorische dieren, maar ook diverse zaden naar de oppervlakte. Op een diepte van 10 meter kwamen onder andere beenderen van mammoet, sabeltandtijger, neushoorn en rendier naar de oppervlakte. Dankbaar onderzoeksmateriaal voor de wetenschap.

In de waterplas werden ook diverse gereedschappen gevonden, zoals een vuursteenwerktuig van ongeveer 30.000 jaar oud. Dat geeft aan dat er toen ook reeds mensen zoals Cro-Magnon of Neanderthalers in deze streken leefden. Het eten van deze jagers bestond

hoofdzakelijk uit vlees van wilde paarden en rendieren. Daarnaast aten ze ook plantaardig voedsel.

De Maas

De Maas is in principe een regenrivier die ontstaat uit een bron in het Franse Bassigny, nabij het dorp Meuse op ongeveer 400 meter boven de zeespiegel. Ze is bijna 1000 kilometer lang en mondt uit in de Noordzee. Tijdens die lange tocht monden andere riviertjes uit in de Maas, zoals in België de Sambre en de Ourthe en in Limburg de Geul en de Roer. Stroomde de Maas tot Noord-Limburg van zuid naar noord, vanaf Mook zien we een buiging naar het westen en komen we stilaan in "ons" gedeelte van de Maasoever terecht.

Beerse Overlaat

De Maas had/heeft als regenrivier een vrij wisselende waterstand. In de zomer was het een vrij rustige rivier. In het najaar en winter, vooral als er veel regen was gevallen in haar stroomgebied, kon de Maas opzwellen tot een ruige en verwoestende rivier. Als bewijs zien we nog op verschillende plekken de wielen liggen. Gaten die ontstonden na een dijkdoorbraak, als het water met donderend geweld door de dijk brak en er daarna een diep gat overbleef. Kijk maar eens naar de wielen op de Heinis en langs de Maasdijk in Empel. Om die dreiging van een onverwachte dijkdoorbraak bij hoogwater te voorkomen, werd tussen de Brabantse dorpen Gassel en Linden in de 16 eeuw een verlaging in de dijk aangebracht, de Beerse Overlaat. Bij gevaarlijk hoge waterstand kon men dan maatregelen nemen en tijdig het vee uit de polder in veiligheid brengen. De overlaat is in 1942 gesloten omdat de situatie vanaf toen, mede door betere dijken, beheersbaar was.

Polder van der Eijghen

De regelmatige strijd tegen het water leverde voor Rosmalen al een vroegtijdige vorm van bestuur op. Op 21 augustus 1309 vaardigde Hertog Jan II van Brabant een oorkonde uit waarmee het bestuur voor de polder Van der Eijghen werd ingesteld.

Voor de kleine Rosmalense boerenbevolking was de polder een belangrijk weide- en hooigebied. Door de regelmatige overstromingen werd het niet als landbouwgrond gebruikt, maar alleen als weidegebied voor het vee. Die overstromingen hadden ook iets positiefs. Bij elke overstroming bleef een klein laagje

vruchtbaar slib achter op het land, wat gunstig was voor de groei van het gewas. Bij dreigende overstroming mochten in het verleden de koeien tijdelijk worden ondergebracht in de Lambertuskerk. De kerk stond namelijk op het hoogste punt in het dorp. Dat is nu nog te merken als je vanuit het Westerpad naar de Dorpsstraat fietst. Het is toch een flink hoogteverschil!

Vroeg uit de veren

Voor de Rosmalense boeren en boerenzonen/dochters was het dikwijls geen pretje, die polder. In de winter was het rustig, als het vee op stal stond, maar in de

Oude kaart van de polder uit 1775

Kievit met jong

Leeuwerik

Grutto

Ooievaar

Dit is allemaal verdwenen uit de polder

zomer moest er 's morgens al vroeg gemolken worden. Gelukkig was toen het aantal koeien per boer nog wel te overzien en niet zoals nu met meer dan 100 of soms 200 stuks. Toch moest de boer of zijn zoon/dochter de polder in om de veestapel van ongeveer 10 koeien te melken. Dat gebeurde op de vrachtfiets, waarop vooraan in de mand een of twee tuiten waren gezet. Zo ging het door weer en wind en twee keer per dag de polder in over klei/zandpaden. De verharde polderwegen werden later pas aangelegd. Ook de hooitijd was arbeidsintensief. Maaien, drogen, omzetten en naar huis rijden, alles moest dikwijls in korte tijd gebeuren, zeker als er nat weer op komst was. Dan werden de karren extra (te)vol geladen en moest het trekpaard stevig zijn best doen om de vracht vanuit de wei de "weg" op te krijgen. Menig voerman heeft daar onze lieve Heer wel eens aangeroepen om het paard een extra stimulans te geven.

De polder in mijn jeugd

Geboren en opgegroeid op De Bergt was het vanaf ons huis naar het begin van de polder maar een kattensprong. Ik kon vanuit de slaapkamer in het voorjaar de kikkers horen kwaken. De Striensestraat was in wezen de scheiding tussen bewoonde wereld en de polder. Ten noorden van die straat begon de polder met al zijn uitdagingen voor ons als jeugd. Op de vrije woensdagmiddag lekker met je vrienden de polder in.

Er was van alles te beleven. Lekker vissen in de grote of kleine wetting met je zelf gemaakte vishengel en wat brood of pieren als aas. In het voorjaar kon je ook kievitseieren zoeken. Je kon aan het buitelen van de

oudervogels zien waar ze ongeveer hun nest hadden. Voor het vinden van het nest van de grutto had je wat meer ervaring nodig, dat was goed verstopt tussen het lange gras. Je moest altijd goed onthouden waar je een nest had gezien, dan kon je na een week of wat weer gaan kijken of je de piepkleine kuikens ergens zag lopen. Het waren nestvlieders, dus ze bleven niet mooi in hun nestje liggen tot vader of moeder met een lekker hapje kwam. Mooi was het ook om lekker op je rug in het gras te gaan liggen en dan genieten van het sprankelend zingen van de leeuwerik. Het was voor mij genieten als deze vogel al zingend steeds hoger en hoger de lucht in “klim” om daarna met een soort vrije val weer naar beneden te duiken en dan gewoon weer opnieuw te beginnen. Soms, als je geluk had, kon je wel eens een koppeltje ooievaars zien, maar die waren toen nog zeldzaam in de polder.

De eerste verandering

Directe verbinding Rosmalen - Empel

In het begin van de jaren '50 begon er verandering te komen in de polder. Moesten we voorheen, om in Empel te komen, via de Nieuwendijk en voorbij de brug over de grote wetering, linksaf, naar Empel, nu werd er een directe verbinding gemaakt tussen Rosmalen en Empel, namelijk de Empelseweg. Een hele vooruitgang, zeker ook voor de snel groeiende bebouwing in “nieuw” Empel op de plek die vroeger bekend stond als “het Slot”. Oud Empel aan de dijk was in 1944 door het oorlogsgeweld

bijna helemaal verwoest en werd dus op een andere plek weer opgebouwd. Daarnaast werden overal in de polder verharde polderwegen aangelegd. Dat was voor het modern wordende vervoer van de boeren natuurlijk wel ideaal, maar het mooie rustieke van de polder ging daarbij verloren. Ook door de groeiende veestapel bij de boerenbedrijven was het niet langer mogelijk om de dieren twee keer per dag in de polder te melken. De eerste boerderijen verschenen in de polder met loopstallen en de eerste melkmachines.

Uitbreiding wijk De Overlaet

Wijk De Overlaet

Rosmalen was vanaf de jaren '50 (8000 inwoners) een snel groeiende gemeente met een grote vraag naar woningen. Deze woningbehoefte moest drastisch aangepakt worden en daarvoor moest een gedeelte van de polder opgeofferd worden. Het begon in de jaren '70 met een klein gedeelte ten oosten van de Nieuwendijk en ten noorden van de weg naar Bruggen (nu Schoolstraat). In de jaren '80 werd dit uitgebreid met een gedeelte van de polder tussen Nieuwendijk en Empelseweg. Het gehele uitbreidingsplan kreeg de naam De Overlaet. Sinds deze uitbreiding is onze trotse oude lindeboom op de terp, die vroeger alleen gezelschap had van de zusters van het klooster Annenborch, voortaan omringd met straten en huizen. Deze aanvulling van het huizenaanbod gaf een boost aan het inwoneraantal. In december 1980

werd Stefan van Creijl als 23.000e inwoner geboren in Rosmalen.

Samenvoeging met 's-Hertogenbosch

De dreiging zat er een poosje aan te komen maar vanaf 1 januari 1996 was het toch echt een feit. De samenvoeging van Rosmalen met de grote stad was een gegeven waar niet meer aan te ontkomen was, ondanks alle protesten vanuit Rosmalen. Het was te voorzien dat deze samenvoeging op den duur ook het definitieve einde zou zijn van onze mooie polder. De stad had uitbreiding nodig en waar kon dat beter dan in de polder ten noorden van Rosmalen. Al snel werden plannen gemaakt om daar een grote Vinex-wijk te gaan bouwen met duizenden woningen. In een folder van de gemeente 's-Hertogenbosch lezen we het volgende:

In de polder van Rosmalen wordt vanaf 2003 de Grootte Wielen gebouwd. In deze nieuwe woonwijk van ongeveer 335 hectare komen zes buurten met in totaal 4.300 woningen. Bovendien komen er een bedrijvenpark, terreinen voor sport en recreatie, wegen en....veel water. Want water is straks een van de meest bepalende elementen in de nieuwe woonwijk.

Boerderijen werden gesloopt

De geschiedenis herhaalt zich, water is een meest bepalend element in de nieuwe wijk, terwijl water al eeuwen lang een sterk bepalend element is geweest in de voormalige polder. De sloophamer ging in de

Polder werd vergraven

boerderijen, de landerijen werden vergraven en opgespoten en een grote zandzuiger ging aan de gang om de centrale plas uit te baggeren. Het bouwen kon beginnen. Voortaan zag je geen weidevogels meer die hun nestjes konden bouwen in hun vertrouwde omgeving. Ooievaars zag je later wel regelmatig, maar dan als uitgezaagde geboortebordjes met de mededeling :

Hoera, het is een meisje/jongen

De slopers van de polder hadden grote wielen

Gezicht op een stukje van de Grootte Wielen met centrale waterplas.

De ouders, zussen en broers van Jan van Baexen

Hein van der Flier

Jan van Baexen was rond 1500 een belangrijk man in Den Bosch en Rosmalen. Dat is opvallend, want hij was hier een nieuwkomer. Door de artikelen van Martien Veekens weten we veel over hem.¹ Nu is het 25 jaar later en tijd om op zoek te gaan naar nieuwe informatie over hem. Voordat we de geschiedenis van Jan beschrijven, lezen we hier eerst over zijn ouders, zussen en broers.

1 Het ouderlijk huis in Haps brandt af

De ouders van Jan van Baexen woonden in Haps. Dat dorp ligt ten oosten van Grave en viel tussen 1400 en 1475 onder de hertog van Gelre. Op 2 januari 1493 verschijnt Jasper in plaats van Jan van Baexen voor de schepenvank van Cuijk.² Hij deelt mee hoe het voorouderlijk huis in Haps door de Geldersen is afgebrand en verwoest. Niet alleen de inboedel, ook de eigendomsbewijzen en de verleende rechten en privileges van de heerlijkheid ‘Binnenvrij’ zijn verdwenen. Jan wil het stenen huis en de boerderij herbouwen. Aan keizer Maximiliaan – regent van Brabant – vraagt Jan de hernieuwing van rechten die door de hertog van Gelre waren gegeven. (Haps viel van 1400 tot ca. 1475 onder Gelre). Het gaat om de lage en hoge heerlijkheid van zijn erfgoed: huis, hofstad en bijbehorend hoog en laag land. Dat geheel heeft een oppervlakte van circa zes morgen (5 ha.) en is omringd door gemeenschappelijke grond.

In augustus 1496 erkent keizer Maximiliaan deze ‘vrije heerlijkheid’ die nu ‘Conincxvrij’ wordt genoemd en wordt vergroot.

In augustus 1496 erkent keizer Maximiliaan deze ‘vrije heerlijkheid’ die nu ‘Conincxvrij’ wordt genoemd en wordt vergroot.

2 Oude vermeldingen van de naam Baex in Haps

In Mill, Beugen en Haps vinden we in de 15^e en 16^e eeuw personen met de familienaam Baex of varianten daarvan in de archieven. Wij beperken ons hier tot de mannen in Haps. In het Gelderse leenakteboek lezen:³

- ‘Wolter Baex bij transport van Johan van Berlair [e.v. Heilwich Dickbier], ontfermt den hoff tot Haeps voor den huse gelegen tot Kuicks leensrechte anno 1409.’

De hof vóór de burcht is in 1409 van Wolter Baex.

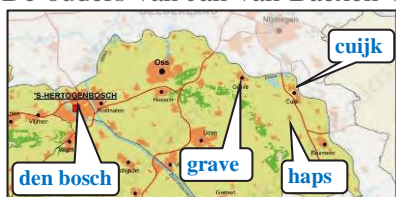
In 1417 schenkt de hertog van Gelre deze hof plus de burcht en de heerlijkheid Haps aan zijn bastaardzoon Eduard.

Het archief van de Kruisheren van Sint-Agatha bevat drie akten waarin een Baex wordt genoemd.⁴

- In 1409 dragen Jan van Baex en zijn vrouw Beert een perceel bij de gracht bij de burcht in Haps over aan het klooster van Sint Agatha (zie kaartje).
- In november 1427 schenken Jan, de oudste zoon van wijlen Henrick van Baex en zijn vrouw Beert de cijns van zes morgen land met de wetering op de Laarakker aan dit klooster. Die akker gaf het echtpaar in 1410 in pacht aan Godken Pappert.
- In mei 1429 krijgen de Kruisheren driekwart van de hof van Sint Agatha. Die ontving Johan van Baex van de hertog van Gelre en Gulik. (Dit lijkt land bij het slot waar de Maas-tolgelden werden geïnd: een belangrijke inkomstenbron voor de landheer.)

Wat de relatie is tussen deze naamgenoten en ‘onze Jan’ weten we niet, maar wij komen nu op ‘bekend’ terrein.

Het archief van het huis Bergh bevat een lijst met de hoflieden in Haps.⁵ Die is rond 1475 samengesteld en bestaat uit een groep van 18 personen. Bovenaan staat ‘Wouter van Bacx die alde’; ook Henric en Wouter van Bacx jr. staan erop. Over die Wolter sr. weten we meer!

Details Haps en in Sint-Agatha aan de Maas op kaart uit 1836

3 Wolter van Baexen, ridder (ca. 1420-1487)

De eerste vermelding van ‘Wolter van Baix’ die wij kennen, stamt uit oktober 1463.⁶ Dan wordt hij als amptman in het land van Maas en Waal beëdigd. Dat gebeurt tijdens een plechtige gebeurtenis in aanwezigheid van de ridders uit dit gebied en veel anderen.⁷ Wolter vervult die baan samen met Jacob van Riemsdijck; wij zouden dat een deeltijdfunctie noemen. Van Baix neemt dat ampt ‘over’ van Willem van Berchem⁸ en het kost hem ruim 2.500 goudgulden. Dat zegt voldoende over zijn positie. Wat hield die functie in?

De amptman vertegenwoordigt de hertog in de regio en is daarmee verantwoordelijk voor de rechtspraak, de inning van belasting en de uitvoering van het beleid. In het land van Maas en Waal vervult de amptman ook de belangrijke functie van dijkgraaf.

Nog geen twee jaar is Wolter hier actief als hertog Arnold – met hulp van Bourgondië – in 1465 gevangen wordt genomen door zijn eigen zoon. Het gemak waarmee Arnold uitgaven deed en vervolgens de belasting verhoogde, bracht de steden ertoe om zijn zoon Adolf te steunen. Wouter komt zo in dienst van een man die nauw samenwerkt met de hertog van Bourgondië. Die is dan al de soeverein van Brabant en Holland.

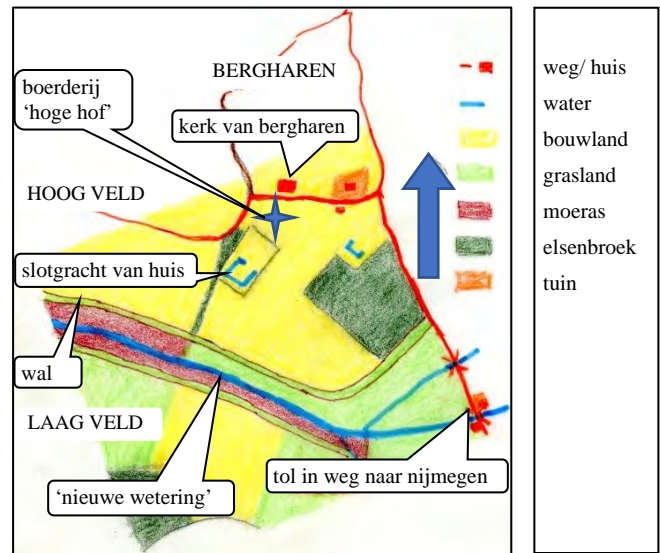
Bergharen in het land van Maas en Waal

In 1468 staat Wolter op de lijst van ridders in Gelre. Hij woont in het kerkdorp Bergharen midden in het land van Maas en Waal en bezit daar:⁹

De huysinghe ende hoffstede tot Borchharn met alle sijne toebehoorten en daartoe nog dat lant, hooch ende leegh [laag], renthen en tijnsen dat binnen Borgharn gelegen is.’

Dit slot ligt ideaal voor de vertegenwoordiger van de macht: tegenover de kerk waar recht werd gesproken en bij de tolbrug aan de weg naar Nijmegen. De rivier die hier liep en de gracht vulde, is naderhand rechtgetrokken en heet nu ‘Nieuwe Wetering’.

Van dit huis is nu niets meer over. Op de kadastrale kaart uit 1820 is de slotgracht nog zichtbaar (zie afbeelding). Die heeft dan geen verbinding meer met de Wetering waarlangs een ‘wal’ is aangelegd. Na 1820 is op

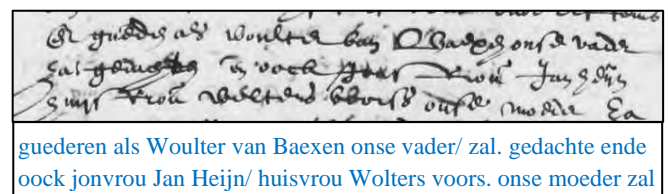
Detail van Bergharen met de kerk en de slotgracht in 1820

dit terrein aan de weg een boerderij aangelegd die de naam ‘Hoge Hof’ kreeg (Veldsestraat 5). Die naam verwijst nog naar het voormalige slot.

Als hertog Adolf teveel een eigen koers gaat varen, neemt Bourgondië hem in 1471 gevangen en krijgt de oude hertog ‘zijn’ hertogdom terug. Die belooft daarop Gelre na zijn dood aan Bourgondië na te laten (men biedt hem hiervoor 300.000 goudgulden aan). In 1473 sterft de oude man en direct trekt Karel de Stoute Gelre binnen en veroverd de steden. Het bestuur van Holland, Brabant en Gelre ligt nu bij Bourgondië.

Wolter van Baexen is vermoedelijk rond 1420 in Haps geboren. Hij trouwt met Cornelia Oem, dochter van Claes heer van Bokhoven. Hoe hij haar ontmoet weten wij niet. Als zijn vrouw op zeker moment sterft, hertrouwt Wolter met jonkvrouw Janna Heym. Zij is de dochter van Arnt Heym. Vermoedelijk komen de kinderen van Wolter allen uit het eerste huwelijk. Wolter sterft in 1487 en Janna overlijdt 14 jaar later in Bergharen.

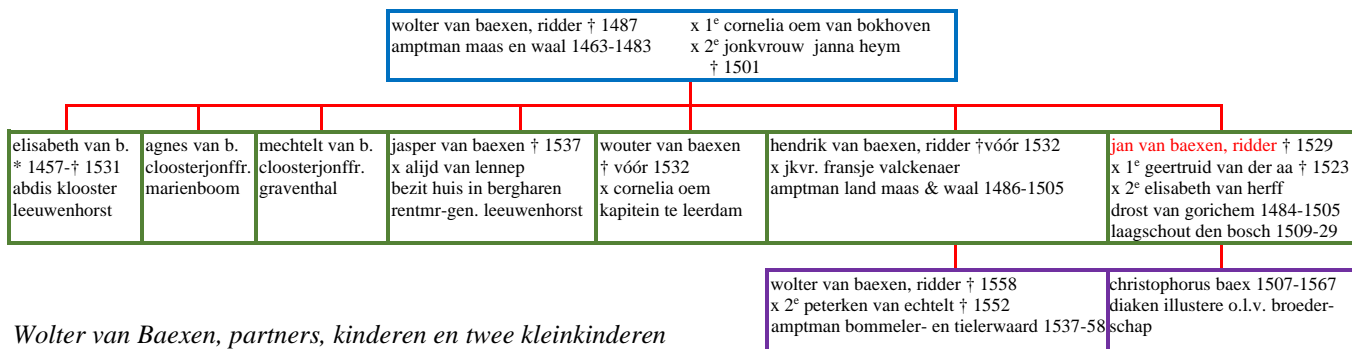
De boedel wordt in 1501 verdeeld. Dat lezen we in een afschrift dat in februari 1626 is gemaakt.¹⁰

Deel van het afschrift van de boedelscheiding uit 1501

Nu volgt een korte beschrijving van de kinderen.

Wolter van Baexen, partners, kinderen en twee kleinkinderen

4 Broers, zussen en een neef van Jan van Baexen

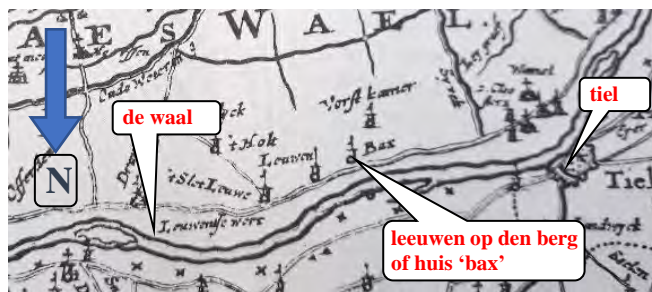
Wij beginnen met dochter Elisabeth. Zij wordt niet in de boedelscheiding genoemd, terwijl zij toch duidelijk een zus is. Was zij wellicht een bastaard? Van haar weten we bijzonder veel door het proefschrift van Geertruida de Moor over klooster 'De Leeuwenhorst'.¹¹

- Elisabeth is zes jaar als zij in 1463 intreedt in het cisterciënzerklooster 'Leeuwenhorst' in Noordwijkerhout. Aan deze instelling schenkt haar vader bij die gelegenheid 40 goudgulden. Vanaf de stichting in 1261 wordt dit klooster hoofdzakelijk bewoond door leden van de Hollandse adel. Dat verandert rond 1450 als de graafschap Holland deel uit gaat maken van het Bourgondische Rijk. Dan treden opvallend veel dochters in van de personen die door de landheer politiek betrouwbaar worden geacht: daar hoort de vader van Elisabeth bij!

Elisabeth krijgt in 1490 de functie van kelderwaarderster: zij is verantwoordelijk voor de aankoop en verdeling van voedsel en drank. In 1527 wordt zij onder druk van Karel V gekozen tot abdis. Abdissen van dit klooster zijn bijna altijd leden van oude adel. Elisabeth is een 'femina nova' die haar verkiezing niet te danken heeft aan de grote loyaliteit van haar familie ten opzichte van Bourgondië en aan de aangestaste financiële positie van de keizer Karel. Tijdens haar bewind krijgen de vrouwen meer vrijheden: de kledingvoorschriften worden versoepeld. Elisabeth sterft in augustus 1531 op 73-jarige leeftijd.

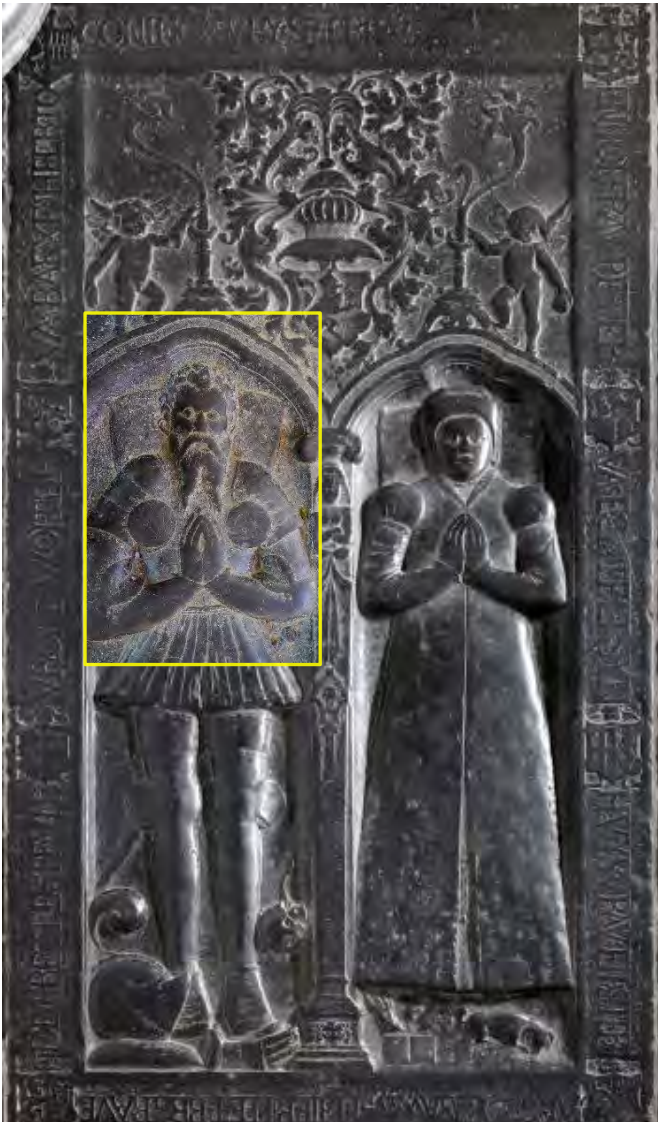
- Agnes is birgittines in Mariënboom bij Kleef. Dit klooster is in 1460 gesticht door Maria van Bourgondië. Het wordt gesticht vanuit het moederklooster Coudewater.
- Mechteld treedt in het vrouwenklooster bij Stemmen. Daarmee wordt Gravelthol bij Goch bedoeld. Ook dit klooster behoorde tot de cisterciënzerorde. De vrouwen die hier intraden waren van adellijke afkomst. Dit klooster was tussen 1260 en 1400 de plek waar hertogen van Gelre werden begraven.

- Jasper erft het huis en de hofstede van Bergharen en de hoeve 'De Schaar' met de bijbehorende inkomsten. Tot haar dood woont Janna Heym bij deze zoon en zijn vrouw Alijd van Lennep. Wij lezen hoe Jasper voor zijn broer naar de schepensbank van Cuyck gaat. Van 1528 tot 1531 is hij rentmeester-generaal van 'De Leeuwenhorst', waar zijn zus dan abdis is. Jasper sterft in 1537.
- Wolter (de jonge) verblijft in 1475 in Haps. Rond 1500 vervult hij de functie van kapitein te Leerdam. Hij trouwt met Cornelia Oem, zijn nichtje. Wolter schenkt in 1515 acht goudgulden voor de bouw van een nieuwe kloosterkerk op de Leeuwenhorst.
- Hendrik is ridder. Hij volgt zijn vader op als amptman in het Land van Maas en Waal en trouwt met Fransje Valckenaer. In 1491 koopt hij het huis 'Leeuwen op de Berg' met 40 morgen land. Daarmee is hij vijf jaar vóór broer Jan eigenaar van een heerlijkheid! Op onderstaande kaart zien we 'Bax' staan. Dit kasteel stond er al in 1326 en blijkt in 1700 een ruïne. Uit archeologisch onderzoek weten we dat de kern bestond uit een woontoren van 10 bij 10 meter opgetrokken in natuursteen.¹² In 1505 heroverft Karel van Gelre het hertogdom Gelre. Hij ontnemt Hendrik het ampt omdat die zijn vijand (Filips de Schone van Bourgondië) steunt.

Huis 'Bax' of 'Leeuwen op den Berg' op een kaart uit 1654

Een van Hendrik zoons wordt ook ridder: dat is Wolter.

Grafsteen van Wouter van Baexen en zijn vrouw Peterke van Echtelt in de kerk van Zaltbommel

- Wolter Hendriksz. van Baexen schopt het ver. Van 1548 tot zijn dood is hij stadhouder van de Bommeler- en Tielerwaard. Zijn grafsteen in de Maartenskerk in Zaltbommel behoort tot een van de weinige zerken waarop de personen zijn uitgebeeld. De steen is een mooi voorbeeld van vroege Hollandse renaissance. Wij krijgen een uitstekend beeld van ridder in een harnas zoals dat toen gemaakt werd. Ook de kleding van zijn vrouw met pofmouwen is helemaal volgens de mode van die tijd. Op de zerk staat het volgende randschrift:¹³

Hier leet begrave de erenfeste und vrome Wolter vā Baexē Heer to Conincxvrij sterf Ao. en Ioffrau Pe-ter vā Echtelt syn huysvrouw sterf Ao 1552 de 28 Au-gusti.

Wouter heeft een kop met krullend haar, een lange-snor en een indrukwekkende baard. Aan zijn voeten ligt zijn helm met officierspluim op een kussen en een handschoen. Bij Peterke zien we een hondje en een handschoen. Zoals deze neef kan ook Jan van Baexen eruit hebben gezien.

Terug- en vooruitblik.

De familie Van Baexen komt uit Haps en vervult functies in bestuur en leger. Wolter van Baexen, trouwt eerst met Cornelia Oem van Bokhoven en na haar overlijden met Janna Heym. De dochters en zoons vervullen belangrijke maatschappelijke functies en komen ver van hun geboorteplaats terecht.

In het volgende artikel staat 'onze Jan' centraal. Dan gaat het onder ander over:

- zijn relatie met de familie Van Egmond;
- zijn bezit van Nieuw-Herlaer;
- zijn heerlijkheid Conincxvrij;
- zijn rol bij de stichting van klooster Annenborch en
- zijn zoon Christophorus Baex.

¹ Martien Veebens, 'Ridder Jan van Baexen-park', in: *Rosmalla*, jrg. 7 (1997) nr. 1, 1-9; Martien Veebens, 'Rosmalen 500 jaar geleden een heerlijkheid', in: *Rosmalla*, jrg. 15 (2005) nr 3, 2-18.

² Rien van den Brand, *Haps en het land van Cuijk*, 2009, 233-236.

³ J.J.S. Sloet en J. S. van Veen, *Register leenaktenboeken Gelre, uitheemsche leenen*, 1912, 170-171.

⁴ BHIC, *Archief Kruissherenklooster St. Agatha*, toegang 368, inv. nr. 651, 783 en 701.

⁵ Ergoedcentrum Achterhoek de Liemers, *Archief Huis Bergh*, toegang 0214, inv. nr. 6733, 1.

⁶ Jan Kuys, *De ambtman in het kwartier van Nijmegen*, 1987, 322-327.

⁷ Henk ten Boom, *De dorpskerk te Bergharen*, 1971, 2-4.

⁸ Willem kan familie zijn van Katherijn van Berchem. Die was getrouwd met Arnt Heym. Janna Heym is de 2^e vrouw van Wolter.

⁹ Gelders Archief, *Archief Van der Capellen*, toegang 0467, inv. nr. 278, 25.

¹⁰ Stadsarchief Utrecht, *Archief Stadsbestuur*, toegang 702, minuten van transporten en plechten, inv. nr. 3243-97, 167-173.

¹¹ Geertruida de Moor, *Verborgen en geborgen, het cisterciënzerinnenklooster Leeuwenhorst*, 1994, 40, 46, 176, 397.

¹² J.J.S. Sloet e.a., *Register op Leenakteboeken, Rijk van Nijmegen*, 1924, 115-116; Rene Torremans, *Archeologisch Onderzoek Molenstraat Boven Leeuwen*, 2009; Heemkundevereniging Leeuwen, *Huis te Leeuwen*.

¹³ F.A.J. Vermeulen, *De Bommeler- en Tielerwaard*, 240.

Voetbalhistorie ut ons eigen durpke

Rien van den Broek

Het georganiseerde Nederlandse voetbal is ontstaan aan het eind van de 19e eeuw. De meeste voetbalclubs in die tijd kwamen voort uit het cricket. Als alle informatie klopt zou de eerste Nederlandse voetbalclub zijn opgericht in Deventer op 13 oktober 1875 onder de naam Koninklijke UD. Internationaal wordt Sheffield FC uit Engeland door de FIFA als oudste club ter wereld erkend, de oprichtingsdatum is 14 oktober 1857.

In 1910 viel er in Rosmalen nog niet zo veel te beleven. Rosmalen had destijds 3.854 inwoners, er waren veel ambachtelijke beroepen, opvallend was zeker het feit dat er toen maar liefst 14 bakkerijen waren.

*Fam. Hermens, met in het midden
vooraan Marinus en Gerardus.*

In het voorjaar van 1910 klaagde een jongeman genaamd Jo Lambermont bij zijn vader dat hij graag in Rosmalen wilde voetballen, maar dat er geen club was.

Vader Lambermont was duidelijk: “Es ge wilt voetballe, dan beginde in Rosmolle maar een klub.”

Zoon Jo ging samen met vrienden en kennissen aan de gang. De werkplaats van de familie Hermens in de Kerkenhoek werd als clubhuis gebruikt, op 1 augustus 1910 vond hier de oprichtingsvergadering plaats. Namen van de pioniers van het eerste uur: Jo en Harry Lambermont, Marinus en Gerardus Hermens (zie ook de foto), Willem en Harry Langens, The Kanters, Frans Vos, Le van Druenen, Jan Spoor, Has Voets en Piet van der Plas.

Voetbalvereniging O.D.I. (Ontspanning door Inspanning) was een feit. Het clubhuis van “de Smid” was ook het kleedlokaal. De eerste wedstrijden werden gespeeld in de wei achter de boerderij van Bert Coppens (waar later Soos Satisfaction werd gevestigd).

Vanaf 1910 is er natuurlijk heel veel gebeurd. In 1918

werd Juliana Hintham opgericht. In 1947 gingen O.D.I. en Juliana samen verder onder de naam O.J.C.

In 1934 werd er in Maliskamp ook een voetbalvereniging opgericht onder de naam M.S.V. Na de oorlog, in 1949, kreeg ook Kruisstraat zijn eigen voetbalvereniging met de naam RKKS.V.

Op vele plaatsen in Rosmalen hebben de drie voetbalvereniging velden gehad waarop werd gevoetbald, elke locatie heeft zijn verhaal.

In volgende edities van *Rosmalla* willen we graag de bijzondere historische verhalen achter deze voetbalverenigingen publiceren. We zijn daarom op zoek naar clubiconen die ons hier verder mee helpen. Stuur een email naar: voorzitter@heemkundekringrosmalen.nl en we nemen graag contact met u op.

Bijvangst bij archiefonderzoek

Hans Groenewoud

Soms ben je in allerlei archieven op zoek naar een bepaald stuk tekst. Dan kan het gebeuren dat je plotseling op een tekst stuit waar je helemaal niet naar op zoek bent, maar die toch je aandacht trekt omdat dat verhaal om een of andere reden iets bij je wakker roept. Zo ook met onderstaande tekst. De tekst komt uit een uitgave van *Brabants Heem, 2e Jaargang, 1950*, geschreven door dr. Hugo Heijman (1890-1962), destijds Norbertijn uit Heeswijk.

Het wekte mijn belangstelling op omdat het over Coude-water gaat en over een Pater Gerardus. De naam van die pater was me al eerder opgevallen. Hij komt voor in het schitterend en goed gedocumenteerde boek van *Dr. Lucas van Dijk: "Bronnen van Coudewater" (2018)*. Op blz. 318, in B18 in de 2e alinea, vinden we een tekst over "*Broeder Gherit Peters van Berlicom (1553-1580)*" die in dezelfde tijd als in onderstaande tekst in een document uit 21 augustus 1560 wordt beschreven als procureur van Coudewater. Het zal dus zeker over hem gaan.

Maar nu de oorspronkelijke tekst van Heijman:

Broeder Gerardus, procureur van Coudewater.

Tot het zilver van de St. Catharinaschut te Rosmalen behoort een ongedateerde koningsplaat, welke een ordegeestelijke voorstelt, die neergeknield is voor de afbeelding der patrones van het gilde. Uit het onderschrift blijkt, dat de religieus Broeder Gerardus heette en het procuratorschap voerde over Mariënwater. Het aldus genoemde klooster behoorde tot de Orde van de Verlosser of van St. Brigitta en werd omstreeks 1434 te Rosmalen gesticht. De H. Brigitta was een Zweedse van voornamelijk afkomst. Zelfs door niet-katholieken wordt ze „de beroemdste dochter van het Noorden” genoemd.

Na de dood van haar man stichtte ze een nieuwe Orde, waarin de wonderlijke samenstelling der kloosters sterk opviel. Een klooster van de H. Brigitta moest bewoond worden door 60 nonnen, terwijl 13 priesters en 4 diakenen belast waren met de liturgische dienst; 8 lekenbroeders hadden te zorgen voor de werkzaamheden van stoffelijke

aard. Men had dus te doen met een dubbelklooster en het eigenaardige culmineerde in de top: aan het hoofd van het dubbelklooster stond niet een abt, doch een abdis met de titel van „Eerwaardige Vrouwe”. Slechts in twee gevallen was het aan de mannelijke leden van het convent toegestaan het verblijf der zusters te betreden: bij het toedienen der HH. Sacramenten aan een stervende en wanneer het lijk van een overleden non naar de kerk moest worden vervoerd.

Als stichteres en eerste abdis van het klooster te Rosmalen wordt „de eerwaardige Vrouwe” Mille van Campen genoemd, die in 1453 stierf. In een Latijnse brief van 15 Sept. 1634 verklaarde Michael Ophovius, bisschop van 's-Hertogenbosch, dat ten allen tijde de gestrengheid van het kloosterlijke slot allerstipst was onderhouden.

„Broeder Gheraert”, die de vogel had afgeschoten, verzuimde op de koningsplaat te laten aanbrengen, in welk jaar hem dit geluk ten deel gevallen was. Het is nochtans niet van belang ontbloot, even na te gaan, wanneer hij geleefd heeft.

In het tweede deel (blz. 119) van zijn werk over de Brabantse schuttersgilden zegt Jolles, dat Gheraert bij Schutjes (V, 593) Claes Gheertsone heette. Nu komt inderdaad op de aangegeven bladzijde van Schutjes' Kerkelijke Geschiedenis van het bisdom 's-Hertogenbosch „frater Claes Gheertsone” voor als procurator van Mariënwater of Coudewater. Doch het gaat U niet aan, hoe men het ook draait of wendt, Claes hetzelfde te noemen als Gheraert.

Tegen zulke gelijkstelling zou Schutjes zich verzet hebben en niet minder Cuypers-van Velthoven, in wiens „Documents” hij de naam en functie aantrof van „Broeder Claes Gheertsone, procurator van den convente van den Coude-water, gelegen in den dorpe van Rosmael” (blz. 377).

Men is dichter bij de waarheid, als men een Bossche scheinbrief raadpleegt, welke 30 October 1577 verstrekt werd en thans berust in de boekerij van het Provinciaal Genootschap, Jhr. van Sasse van IJsselt gaf in het eerste supplement op de „Nieuwe Catalogus der oorkonden en handschriften” een samenvatting van het charter (nr. 294).

Hierin treedt frater Gerardus Peterszn op als procurator van het klooster van St. Salvator en St. Brigitta weduwe, genaamd Mariënwater, staande in de parochie Rosmalen. De heer Ebeling, archivaris van 's-Hertogenbosch, was zo vriendelijk mee te delen, dat in het genoemde document Gerardus Peeters staat, wat het zelfde is als zoon van Peter.

Deze is de gezochte procurator. Hij leefde omstreeks 1577. Het door hem geschonken koningsschild kan enige jaren ouder zijn dan het eerst gedateerde Rosmalense van 1563 (Jolles II, blz. 119), maar even goed jonger. Daar de oude geschriften van het gild verloren zijn gegaan, is dit niet uit te maken.

Tot zover de eerwaarde dr. Hugo Heijman.

In onze eigen *Rosmalla*, 5e jaargang, nr. 3 komt Broeder Gerard ook al voor in het verhaal van J. Poelman: “*Van klooster tot psychiatrisch ziekenhuis – 13*”, blz. 12.

Ik citeer:

- “Zo schonk bijvoorbeeld de econoom Broeder Gerard (Claes Geertson) in 1560 namens het klooster Coudewater aan het schuttersgilde van Rosmalen een zilveren schildje. Dit was een zgn. koningsplaat, waarop St. Catharina afgebeeld stond, de patrones van het schuttergilde, en een geknielde, biddende monnik. Als onderschrift draagt het schildje de woorden: Broeder Gheraert Prockkerater van Sent Maerenvae ... er. Op de plaats van de puntjes zit een gat in het zilver!”

Mogelijk vond ik nog een tekst waarin sprake is van de eerder genoemde trofee van Broeder Gerardus.

In “*Het ontstaan van de schuttersgilden op het platteland van Noord-Brabant*” van J. Lijten uit “*CAMPINIA*”, de driemaandelijkse uitgave van het Streekarchief Regio Eindhoven Kempenland 23e jaargang, nr. 88 januari 1993 vinden we de volgende letterlijke tekst:

- Rosmalen: Gilde van Sint Catharina en Joris: “Een medaillon uit de vroege zestiende eeuw, waarin een kruisboogje met het opschrift ‘Dit sin die scuts van Roesmalen en van Hinten’ en een vogel uit het midden van de zestiende eeuw duidt erop, dat dit gilde - of een van zijn samenstellende delen - reeds een schuttersgilde was. Het jaartal van het stichtingsjaar in de vlag, 1563, is mogelijk het begin van schutterlijke activiteit van het andere samenstellende deel 1. Verderre oude gegevens ontbreken”.

Overigens: het beschreven schild bestaat wel degelijk! Op pagina 441 van het eerder beschreven boek van Dr. Lucas van Dijck staat de hierboven afgebeelde foto van het betreffende schild.

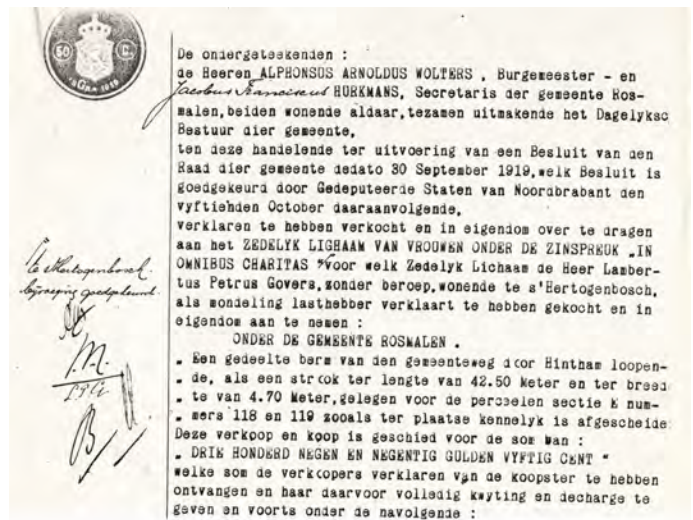
De historie van de familie Siepkens te Hintham-Rosmalen

Henk de Werd
Deel 7 (slot)

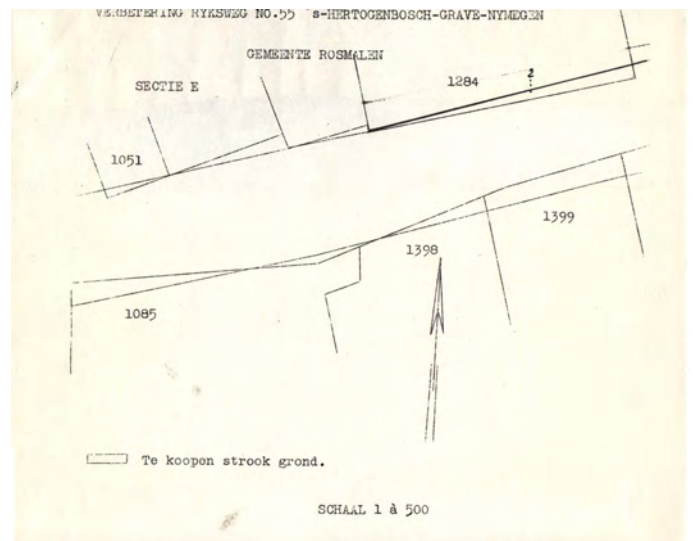
In deel 6 hebben we kunnen lezen over de ondergang van het instituut Sint Antoine en dat in 1919 de zusters van de Choorstraat uit 's-Hertogenbosch zich met een klooster vestigden te Hintham in het pand, dat ooit het woonhuis was geweest van Hendrik Ignatius Siepkens, tweede burgemeester van Rosmalen. Op 30 september 1919 kochten zij van de gemeente Rosmalen "een gedeelte berm van den gemeenteweg door Hintham loopende, als strook ter lengte van 42. 50 M. en ter breedte van 4.70 M., gelegen voor de percelen Sectie E. nummers 118 en 119, zoals ter plaatse kennelijk is afgescheiden, voor den prijs van drie honderd negen en negentig gulden, vijftig cents." De kadastrale nummers verwijzen naar het voormalige herenhuis van Hendrik Ignatius Siepkens uit 1868.

In de notariële akte van verkoop traden de heren Alphonus Arnoldus Wolters, burgemeester en Jacobus Franciscus Hurkmans, secretaris als vertegenwoordigers van Rosmalen aan. De Zusters werden vertegenwoordigd door de heer Lambertus Petrus Govers, zonder beroep, wonende te 's-Hertogenbosch. Bij de aankoop werd bepaald, dat "de koper gehouden was tot het verleggen van de afritten, ten genoegen van de bewoners van de aangrenzende panden, volgens aanwijzing door Burgemeester en Wethouders den afrit met klinkers te bestraten en voor de toekomst behoorlijk te onderhouden. De keien, die uit het aangekochte stuk grond worden opgebroken, blijven eigendom der gemeente. De verkoop van bovenomschreven grond zou eerst van kracht zijn, nadat de wijziging van den legger van wegen en voetpaden, waarbij het verkochte stuk weg van den legger werd afgevoerd, overeenkomstig artikel 29 van het wegenreglement van Noord-Brabant 1904, tot stand was gekomen."

In verband met de verbreding van de weg door Hintham moesten de zusters in 1934 een gedeelte van bovengenoemde berm weer afstaan. Rijkswaterstaat startte daarvoor in september 1934 met de onderhandelingen. Het ging daarbij over een stuk grond van 41ca., gelegen voor het klooster, de tuin en de bewaarschool te Hintham Sectie E nummer 1284. Een situatietekeningetje maakte de be-

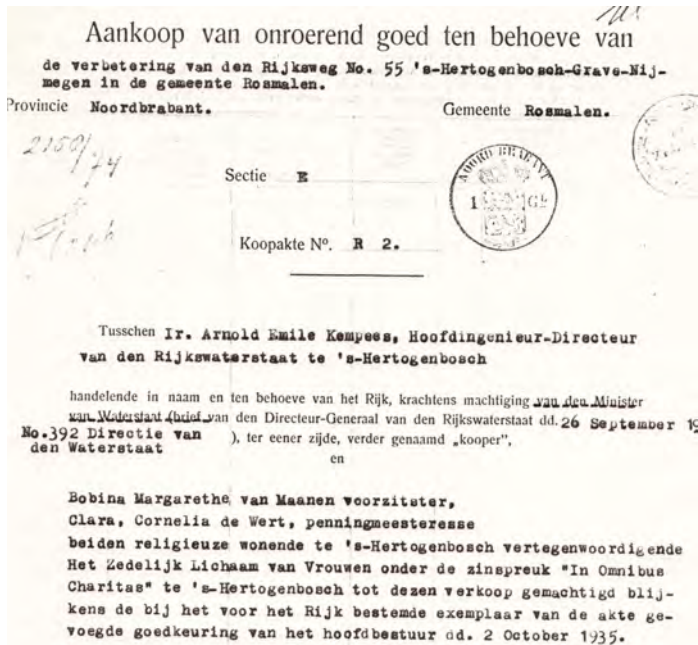

Deel van de koopakte: koop van de berm voor het herenhuis in 1919 van de gemeente Rosmalen. Uit het archief van de Zusters van de Choorstraat te 's-Hertogenbosch. Kopie: Familiearchief van Henk de Werd.

Kaartje horende bij de verkoop van de grond aan Rijkswaterstaat in 1935. Archief Zusters van de Choorstraat te 's-Hertogenbosch. Kopie: Familiearchief van Henk de Werd.

*Archief Zusters van de Choorstraat te 's-Hertogenbosch.
Kopie: Familiearchief van Henk de Werd.*

doelingen en plannen van Rijkswaterstaat duidelijk.

Op 8 november 1935 was de koop/verkoop een feit. In de akte werd gesproken over de aankoop van onroerend goed ten behoeve van de verbetering van de Rijksweg nr. 55 's-Hertogenbosch – Grave – Nijmegen in de gemeente Rosmalen. Rijkswaterstaat werd vertegenwoordigd door Ir. Arnold Emilie Kempees, hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat te 's-Hertogenbosch. De zusters werden vertegenwoordigd door zuster Bobina Margarethe van Maanen, voorzitter en zuster Clara Cornelia de Wert, penningmeesteresse.

De verkoopprijs van het stukje grond van 41 ca bedroeg f 381,75. In deze prijs was echter een vergoeding begrepen voor het verplaatsen van het hek en voor het doen verplaatsen van een aanwezige watermeterput.

Volgens pastoor Van Thiel werd door de zusters op 10 oktober 1921 de bewaarschool opgericht. Als onderwijzeres werd genoemd Paula Maas.

Op 2 maart 1925 schreef pastoor Van Thiel, dat “door de Eerw. Zusters, Dochters van Maria en Joseph, alhier eene bewaarschool is geopend. Deze school is door de Eerw. Zusters voor hare rekening gebouwd.

De bouwkosten met inrichting beliepen eene som van f

15000,-. De school werd door den Hoogeerw. Vicarius J. Pompen ingezegend en geopend met 42 leerlingen.”

Op 27 maart 1942 werd in Hintham begraven “de eerwaarde Zuster Petra, hoofd der bewaarschool sedert 24-2-1927.”

De zusters bleven in Hintham tot in 1952. Tijdens hun verblijf werden 51 religieuzen begraven op het kerkhof in Hintham. De eerste was “de Eerwaarde Zuster Maria Donata, Geb. Henrica v.d. Geld. Geb. te Drunen 28 september 1852. Overleden alhier 29-2-1932. Begraven 2 maart 1932.”

De laatste was de “Eerw. Zuster Maria Baptista. In de wereld Henrica van Rixtel. Geboren te Dinther 26 juni 1867 en overleden te Hintham in het St. Josephgesticht 21 april 1952, voorzien van de laatste H. H. Sacramenten. Begraven te Hintham 23 april 1952.”

Na de sluiting van dit klooster vertrokken de zusters naar hun nieuwe klooster te Nuland.

Het voormalige herenhuis van Hendrik Ignatius Siepkens wordt een tehuis voor werkende en werkzoekende meisjes, die onder de kinderbescherming vallen, genaamd St. Josephzorg. Na het vertrek van de zusters van de Choorstraat werd ter plaatse een tehuis geopend voor werkzoekende en werkende meisjes, die vielen onder de kinderbescherming. De bewaarschool/kleuterschool bleef geopend en werd gerund door leken. Het tehuis, genaamd St. Josephzorg, werd geopend en ingezegend door Mgr. Mutsaerts, bisschop van Den Bosch.

“Om half tien droeg de bisschop in de kapel een H. Mis op, waarna hij met de bewoners van het huis en het stichtingsbestuur in de refter het ontbijt gebruikte. Om elf uur wijdde Mgr. Mutsaerts de kruisen en zegende hij de verschillende appartementen in. Hij werd hierbij geassisteerd door pastoor A. Ras, geestelijk adviseur van de stichting en pastoor N. de Leijer te Hintham. Ook Mgr. Hendrixx was bij de plechtigheden tegenwoordig. Hierna verzamelde men zich in de eetzaal voor de officiële opening, waarbij o.a. aanwezig waren, burgemeester Jhr. Von Heijden van Rosmalen, mej. Melchior en de heer Schouten van het Departement van Justitie, de heer B. Ten Dam en broeder Ireneus, resp. voorzitter en secretaris van de Kring Brabant van het R.K. Verbond voor Kinderbescherming, enkele zusters van de Choorstraat, de vroegere bewoonsters van het huis, namens het hoofdbestuur en de Gardiaan

der Paters Capucijnen, die met de stichting veel contacten hebben.

De voorzitter van de stichting, drs. F. van den Hout, zeide in zijn openingswoord er groots op te gaan, dat het gedifferentieerde werk van de stichting een voorbeeld is voor andere instellingen, die op dit gebied nog in de kinderschoenen staan. Hij memoreerde de belangrijkste feiten uit de geschiedenis van de stichting en sprak er zijn grote voldoening over uit, dat de bisschop door het verrichten van de inzegening blijk gegeven had van zijn grote belangstelling voor het werk van de stichting. De aanwezigen dankte hij voor het medeleven, dat hij een bewijs noemde van hun overtuiging, dat dit werk nuttig en noodzakelijk is. Bijzonder dankte hij de vertegenwoordigers van het Departement, de zusters, de burgemeester van Rosmalen en de eigen medewerkers, onder wie met name de directrice mej. Van Beurden, die hij prees om haar kennis van zaken, haar paedagogische talenten en haar organisatorisch inzicht, en "juffrouw Dientje" (Mej. De Kroon), bij wie de buitendienst en nazorg in zulke uitstekende handen zijn.

De directrice van het nieuwe huis in Hintham, mej. Nieuwenhuis, wenste hij veel succes toe. Tenslotte dankte hij mevr. Van Beurden, de moeder van de directrice, voor haar grote steun.... Mgr. W. Mutsaerts begon met de woorden van de voorzitter te onderstrepen, dat de liefde het hoogst wordt opgevoerd waar men zijn persoon zelf weet in te zetten. Daarom, aldus de bisschop, zullen zij die bij het charitatieve werk hun eigen persoon inzetten ook het meeste succes hebben. De bisschop prees de samenwerking van stichting, leiding en medewerkers, een samenwerking, die ten goede komt aan hen die er behoefte aan hebben.

Tenslotte roemde hij de grote stuwkracht van de voorzitter. Hierna werd het woord gevoerd door burgemeester Von Heijden, onder wiens ambtsgebied het huis ressorteert, de heer Schouten van het Departement van Justitie en de heer ten Dam van de kring Brabant van het Katholiek Verbond voor Kinderbescherming. Tal van bloemstukken getuigen van een wijdverbreid medeleven met dit voor de stichting zo belangrijk gebeuren."

Antiek De Raad:

Reeds in de jaren zestig van de vorige eeuw sloot ook St. Josephzorg zijn deuren en ging het voormalige herenhuis van Hendrik Siepkens weer over in particuliere

a. j. de raad antiquiteiten en oude kunst hintham 16 rosmalen
04100-44370 giro 1111865 bankrelatie: f. van lanschot den bosch

*Visitekaartje van Antiek de Raad.
Rosmalen-collectie van Henk de Werd.*

handen. De heer A.J. de Raad kocht het geheel aan, ging er wonen en richtte een deel in voor de verkoop van zijn kostbare antieke stukken.

Kantoor:

In 2002 ging het huis andermaal in de verkoop. In het Brabants Dagblad van 26 januari 2002 stond onderstaande advertentie.

Z.S. — BRABANTS DAGBLAD — ZATERDAG 26 JANUARI 2002

rücker raaymakers
NVM MAKELAARDIJ O.G. ERA

TE KOOP PER VRIJWILLIGE INSCHRIJVING
HINTHAM 16 EN 16^A ROSMALEN

Twee karakteristieke herenhuizen (voormalige patriciërswoningen en jongenspensionaat), bouwjaar 1860, grotendeels nog in de originele staat. Hintham 16 is een Rijksmonument.
Perceel Hintham 16: 886 m² Hintham 16a: 234 m². Inhoud geschat ca 2600 m³.
Uitgebreide brochure, bestemmingsplan etc op aanvraag.

RICHTPRIJS: 850.000,- euro

KLONDAGEN:
ZONDAG 27 JANUARI 2002 13.00 UUR TOT 15.00 UUR
MAANDAG 4 FEBRUARI 2002 13.00 UUR TOT 15.00 UUR
DINSDAG 5 FEBRUARI 2002 13.00 UUR TOT 15.00 UUR

Kantoor Helvoirt: Oude Rijksweg 20 • tel. 0411 - 643039 •
Kantoor 's-Hertogenbosch: Vughterweg 53 • tel. 073 - 6131515

Internet: www.era.nl/rm Email: rrm@era.nl
Het magazine WoonWens (het ERA-buizenaanbod) is gratis op onze kantoren verkrijgbaar!

Het herenhuis Siepkens heeft intussen een volledige restauratie ondergaan. In 2008 maakte ik de volgende foto's:

Foto's Henk de Werd

Geraadpleegde bronnen:

1. Schepentrouwboek van Rosmalen 24-4-1694
2. Rechterl. Archief Rosmalen 42 fol. 113 v. 26-6-1722
3. Doodboeken/Begrafenisboeken Rosmalen
4. Doopboeken Rosmalen
5. Rechterl. Archief Rosmalen 104 fol. 20, april 1760
6. Rechterl. Archief Rosmalen 118 fol. 77, 23 juli 1793
7. Rechterl. Archief Rosmalen 110, fol. 83. 27 mei 1779
8. Rechterl. Archief Rosmalen 110, fol. 85. 31 mei 1779
9. Trouwboek van de gereformeerde kerk van Rosmalen

Bovenstaande archiefstukken bevinden zich bij Erfgoed 's Hertogenbosch/stadsarchief

10. Bossche krant: vrijdag 1 juni 1838 (Stadsarchief 's-Hertogenbosch).
11. Rechterl. Archief Rosmalen 122 fol. 120. 20 december 1800 (Stadsarchief 's-hertogenbosch)
12. Registers van geboorten, huwelijk en overlijden. Burg. Stand Rosmalen ((Stadsarchief 's-Hertogenbosch)
13. Rouwbrief bij het overlijden van Engelbertus Antonius Siepkens in 1837 en het bidprentje. (gekregen van wijlen pastor Robben, pastoor te Hintham.)
14. Familiearchief Siepkens -Van Elten – Dorenbosch, geschonken door G.J.J.F.M. Dorenbosch aan het stadsarchief te 's-Hertogenbosch. Onderstaande kopieën schonk zij aan Henk de Werd. Samen met enkele brieven van haar zit dit in het familiearchief van Henk de Werd.
  - A. Verklaring van huwelijksvoltrekking tussen Adriana Siepkens en Willem van Elten ambtenaar van de Burg. Stand te 's-Hertogenbosch op 15 november 1833.
  - B. Akte van huwelijkse voorwaarden voor Willem van Elten en Adriana Siepkens.
  - C. De nalatenschap van Adriana Siepkens en de verdeling der boedel door haar drie kinderen.
  - D. Testament van Hendik Ignatius Siepkens.
  - E. Testament van Willem Hendrik Siepkens.
  - F. Akte van huwelijkse voorwaarden tussen Jacobus Antonius van Elten en G.A. van Avezaath 1879.
  - G. Huurcontracten: Van Elten en rector Holrah. 15 oktober 1911 en 29 november 1915.
  - H. Nota van deurwaarder i.z. rector Holrah 1915.
  - I. Een brief van Rector Holrah aan Fr. Dorenbosch. 27 juni 1911.
15. Provinciale Noord-Brabantsche en 's-Hertogenbosse Courant 30 augustus 1878 (Stadsarchief van 's Hertogenbosch)
16. Registers van Processen-Verbaal voor de burgemeester van Rosmalen: 13 april 1831. Gemeentearchief Rosmalen, nu in het Stadsarchief van 's-Hertogenbosch.
17. Testament van Wilhelmus Siepkens, burgemeester van Rosmalen
18. Diverse akten uit het archief van de Zusters van de Choorstraat te Den Bosch. De kopieën hiervan zitten in het familiearchief van Henk de Werd. Hij kreeg die van Zuster Wilma van de Sancta Maria Mavo, Zuster van de orde van de Choorstraat.
  - A Akte van aankoop van het herenhuis uit 1868 door Rector Holrah, 10 september 1917
  - B Akte van aankoop van het huisje van Helena Korst door Rector Holrah, 27 maart 1917
  - C Akte van aankoop van het huisje van Antonius van der Heijden door Rector Holrah, 15 februari 1917
  - D Akten van aankoop van het huisje door Antonius van der Heijden van Christina Kunkeler, weduwe van Willem van Beek, Ignatiuszoon in 1893 en 1857.
  - E Akte van aankoop van huizen te Hintham-Rosmalen, Sectie E nr. 1118, 1119, 669 en 670, 668 en 671 door het Zedelijk Lichaam van Vrouwen "In Omnibus Charitas".
  - F Akte van aankoop berm van de gemeente Rosmalen, september 1919
  - G Akten van verkoop van grond voor het klooster, tuin en bewaarschool aan Rijkswaterstaat. 1934/1935
19. Henk de Werd: Rosmalen was een ellendig land.
20. Henk de Werd: Rosmalen Vroeger.
21. Memoriale Parochiae van de Annaparochie te Hintham.
22. Begrafenisboek van de Annaparochie in Hintham.
23. Collectie Rosmalense kranten "De Molen" en "De Rosbode", waarin publicaties van Henk de Werd en/of Driek van Grette.

Contact

Redactie

Rosmalla Extra, deel 8, verschenen in 1997, was helemaal gewijd aan de Rosmalense Indiëgangers. Ook werd in dat jaar een thematentoonstelling aan die jongens en hun wedervaren gewijd. Dat is allemaal weer een hele tijd geleden. Zoals bij velen bekend en in die *Rosmalla* ook beschreven, werd toentertijd regelmatig een nieuwsbrief naar de Rosmalense jongens verstuurd met daarin heel veel “klein” nieuws uit ons dorp, wat echter door onze jongens ver weg als “groot” nieuws ervaren zal zijn.

Het is niet helemaal duidelijk wie de schrijvers waren. Genoemd worden de pastoor Van der Meijden en vier jongens en vier meisjes uit verschillende standsorganisaties. Bekend is ook dat Jos Heijmans vanuit Indië regelmatig een stukje instuurde. Ook worden genoemd Toos van de Wijst, Marietje Langens en Kapelaan Vogels.

Tiny Kappen heeft deze nieuwsbrieven gedigitaliseerd en attendeerde de redactie op het bestaan ervan. Het lijkt ons aardig om af en toe iets uit deze brieven te publiceren, omdat ze ook voor de huidige lezer een aardige kijk geven op het leven in ons dorp, eind veertiger jaren. De uitgave van augustus 1949 geven wij hier weer. Het eerste stuk hebben we weggelaten, dat was wel erg taaie kost: vrome woorden van de pastoor. Wie ze toch wil lezen: meld u bij de redactie! De lay-out hebben we bewust in de originele vorm gelaten.

GEBOREN :

Burgerlijke Stand

Johannes	, k.v. Johannes Clement en Maria Voets
Wilhelmus	, k.v. Hendricus Hubers en Antonia v.d.Heyden
Henrica	, k.v. Marinus v.d.Ven en Hendrica v.Venrooy
Johannes	, k.v. Arnoldus v.Beurden en Mien Savelkouls
Johannes	, k.v. Antonius Swanenbergh en Anna Verhagen
Josephina	, k.v. Martinus Heymans en Henrica Dielissen
Helena	, k.v. Johannes v.Uden en Anna Mutsaers
Martina	, k.v. Hendricus Heymans en Martina Voets
Antonia	, k.v. Johannes Timmermans en Maria Damen

GEHUWD :

Henricus v.Hedel uit Berlicum en Jet Coppens
Cornelis Blankers uit Nieuw-Kuijk en Riek v. Sandvoort
Johannes v.d.Aa en Truus v.Berkel
Gerardus Peters uit Geffen en Bertha v.Lith
Lambertus Swanenbergh en Maria Timmers
Petrus Oomen uit Breda en Fien Noppen

OVERLEDEN :

Josephina k.v. Martinus Heymans-Dielissen
Adriana v.Ijssel, wed v.Gerardus v.d.Berg
Hendricus v.Lokven
Petronella v.Lokven, wed v.Gerardus Swanenbergh

Een boek over Hintham schrijven is leuk!

Redactie

Begin juni verscheen het boek “De ruimtelijke historie van Hintham”, geschreven door Ad van Liempt, lid van onze heemkundekring. Het boek kreeg als ondertitel: wonen en werken langs dijken en wegen 1830-1945. Het boek is een flinke pil, telt bijna 300 pagina’s en ziet er zeer verzorgd uit. De schrijver vertelt in het eerste deel over de motieven en achtergronden van zijn onderzoek. Hij geeft Hintham en zijn bewoners een plek in de geschiedenis en op de kaart. Zijn aandacht gaat vervolgens uit naar de woningen die Hintham in de beschreven periode had en nog heeft en waar bekend vertelt hij over de bewoners van die woningen. Geen enkele woning is overgeslagen, voor zover valt te achterhalen. Alles is op prachtige wijze geïllustreerd, voorzien van mooie bouwtekeningen, kaarten, foto’s en talloze afbeeldingen van schilderijen. Onze redactie wou er meer van weten en ging in gesprek met de schrijver.

Ad toont zich zeer verrast met de ontvangst van het boek. Hij krijgt vanuit het hele land reacties en die zijn allemaal positief. Het is het derde boek van Ad, de vorige uitgaven waren van een soortgelijke inhoud, maar dan van dorpen en straten in de omgeving van Waalwijk. Als stedenbouwkundige bij de provincie is hij sterk betrokken geweest bij bouwplannen in allerlei vorm. Omdat hij het ook leuk vindt om in de geschiedenis te duiken, is het niet verwonderlijk dat hij veel plezier heeft in onderzoek naar woningen en hun verleden. Hij woont al decennia lang in Hintham en zijn belangstelling gaat dan ook al lang uit naar dit dorp.

Voor het tot stand komen van dit boek heeft Ad veel steun gekregen van het kadaster. Die overheidsinstelling heeft de zaakjes keurig op orde, wat archivering betreft. Dat geldt niet voor alle andere instellingen die Ad nodig had voor zijn onderzoek. Het meeste plezier had Ad echter in de contacten met vele inwoners van Hintham en hun nazaten, die natuurlijk niet allemaal meer in Hintham wonden. Praktisch iedereen waar Ad aanklopte, reageerde eerst wat afwachtend, maar Ad heeft veel geduld en neemt mensen voor zich in. Dan ontstaat vertrouwen en nieuwsgierigheid. Ad kon bij de gesprekken al veel materiaal laten zien over woningen in Hintham en vroeg zeer gericht wat mensen zich konden herinneren. Regelmatig had hij een afspraak gemaakt met één persoon. Die bleek dan de hele familie opgetrommeld te hebben en dat alleen al le-

verde veel saamhorigheid en uitwisseling van kennis op.

Ad had veel kaarten en bouwtekeningen die getoond en toegelicht werden aan de gesprekspartners. Om de bewoners van toen of hun nazaten te bereiken, heeft de schrijver heel wat telefoontjes gepleegd. Als je in Hintham een Van Alebeek zoekt, moet je veel geduld hebben om de juiste te vinden. Het lukte Ad allemaal prima. Vaak kwamen de Hinthammers met foto’s en tekeningen die ze in een oude doos gevonden hadden. Opvallend en erg mooi zijn de vele schilderijen en tekeningen die van het oude Hintham gemaakt zijn. Misschien komt het nog eens tot een expositie waarop al dat moois te bewonderen is.

Veel bouwtekeningen zijn opnieuw gemaakt door Ad, omdat ze anders onleesbaar zouden zijn. Ad heeft ook steun gekregen via architectenbureaus en hun voorgangers. Soms net te laat: “we hebben toevallig vorige week ons archief versnipperd.” Tal van aannemers (o.a. Van der Steen) en architecten (o.a. Valk) worden in het boek genoemd. Op de historie van sommige families gaat Ad in interessante taferelen in. Hij haalt daarbij ook nogal eens werk van Henk de Werd en Michiel van Heumen aan. Lange tijd werd bijvoorbeeld gedacht dat huize Christine aan de huidige Graafsebaan 33 die naam gekregen zou hebben als herinnering aan het vermoorde Joodse meisje Christina Ensel, maar dat blijkt een misverstand: het huis is genoemd naar de vrouw van de bouwer.

Ad heeft ook veel gebruik gemaakt van Delpher, een website van de Koninklijke Bibliotheek waarin je oude krantenberichten kunt vinden. Notariële akten en onbewoonbaar-verklaringen zijn eveneens goed te gebruiken en doorgaans goed te vinden.

Natuurlijk is niet alles rond het uitgeven van een boek rozengeur en manenschijn. De rompslomp eromheen, zoals betalingen, deadlines, bestellingen moeten ook gebeuren. Maar Ad heeft met veel plezier aan dit project gewerkt en is blij dat hij niet alleen Hintham, maar ook veel anderen een groot plezier heeft gedaan met het op deze manier beschikbaar stellen van zijn hobby!

P.S. Wegens de grote belangstelling voor dit boek is een tweede druk gemaakt, maar die is inmiddels ook uitverkocht.

De oude pastoor en het wijwaterbakje

Henk de Werd

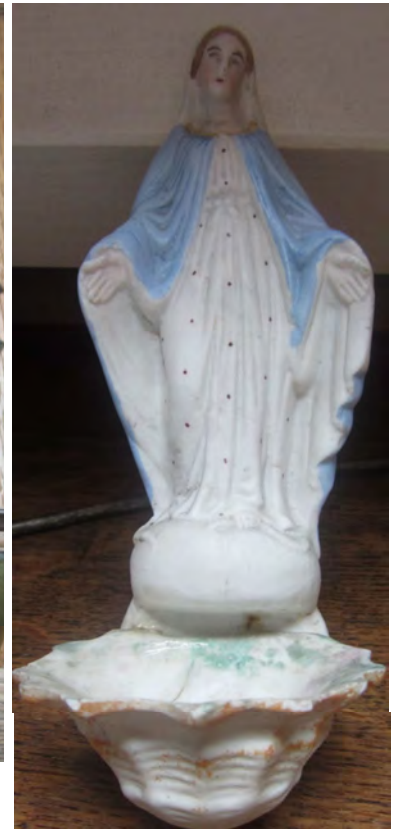
Wijwater.... De jeugd zal u verbaasd aankijken en zich afvragen waar je 't dan toch over hebt.

Onze generatie weet als geen andere, dat er op paaszaterdag onder de toren van de Lambertuskerk teilen vol met wijwater stonden. De mensen konden daar hun flessen vullen voor de wijwaterbakjes in de slaapkamers, voor een mogelijke bediening, voor de bescherming van huis, boerderij en koren tegen onweer. Huis en haard werden gezegend tegen inslag van de bliksem. Ik herinner me, dat bij zeer zwaar onweer, wij wakker werden gemaakt voor 't geval dat er bij blikseminslag ook brand uitbrak.

Ook het graf van een overledene werd met wijwater gezegend en laten we belangrijke gebouwen niet vergeten. Hieronder ziet u de inzegening met wijwater van het gebouw van het Wit-Gele-Kruis te Rosmalen.

Met assistentie van koster Piet Damen zegent pastoor Van Roestel het pas geopende Wit-Gele-Kruis gebouw in met wijwater. Dat mooie koperen emmertje met wijwater werd gedragen door de koster.

Op onze slaapkamers hing eveneens een wijwaterbakje, altijd gevuld met wijwater, waarin we onze vingers wat nat maakten, een kruisteken maakten en een schietgebedje

deden voor we naar bed gingen en dit tot volle tevredenheid van de pastoor, in ons geval pastoor Van der Meijden. En laten we kapelaan Vogels niet vergeten. In de keuken hadden wij een kruisbeeld met een palmtakje achter het corpus gestoken.

Wijwatervaatjes of wijwaterbakjes in allerlei kleuren en maten.

En nu die oude pastoor en de wijwaterbakjes. Ik vond hem zo maar in de Katholieke Illustratie van 28 januari 1925. Ik las het volgende gedicht, geschreven door ene S uit Zwolle. Hij schreef (en let op de spelling uit 1925):

Een oude pastoor, die vaak armen bezocht
 En gaarne een aalmoes tot steun geven mocht
 Ging soms op een rondreis des avonds naar buiten
 Naar 'n vader en moeder met zes jonge spruiten.
 De werkman verdiende een karig stuk brood
 Een gift was dus welkom bij tijd'lijken nood
 Pastoor was gewoon, weinig drukte te maken:
 God zou hem wel loonen voor geest'lijken zaken
 Als moeder soms klaagde om brood voor haar schatjes
 Dan praatte hij wat over ditjes en datjes
 En legde in stilte op tafel of schouw
 Een muntstuk tot troost voor de klagende vrouw
 Eens merkte pastoor dat het wijwaterbakje
 Waarboven een oud verdord palmentakje
 Zeer stoffig en droog naast de beddestee hing
 "Ai, wat!" dacht pastoor, "waartoe dient toch dat ding?"
 Toen 't vrouwtje zich bukte om de kachel te poken
 Had hij fluks een geldstuk in 't bakje gestoken

Wartoe dient toch dat ding? De pastoor had vlug een munt van goud, een gouden tientje dus, in het bakje gestoken.

En nou kwam de priester eens weer op bezoek
 Of 't klagen begon weer, het einde was zoek.
 "Ei, ei!", sprak de pastoor, "en ik gaf u nog pas
 Bij het heengaan een goudstuk. 'k heb nu niets in kas.
 Ik legde 't in 't baksken bij wijze van spreken
 Waar ge iederen avond een hand in moet steken"
 De vrouw stond beduusd en verschoot wel van kleur
 "Heb dank, heer pastoor, bracht zij uit bij de deur.
 "Ik wil geen dank", zei de priester, maar 'k hoop kort en goed
 Dat ge voortaan in 't baksken wat wijwater doet
 Dan zal dit in 't laatste geen goudstuk geven
 Maar Gods milden zegen voor 't andere leven!"
 Zwolle S.

"Ik wil", zei de pastoor, "dat ge voortaan wijwater in dat bakje doet."

En dan vind je daarin geen muntstuk meer, maar de zegen van God voor je weg naar 't andere leven in 't hiernamaals.

Triathlon Rosmalen 1984-2000

Gerard Gerritse

Inleiding

Als nieuwbakken inwoner van Rosmalen, deed ik in 1988 voor het eerst mee aan de triathlon in Rosmalen. Ik ben blijven meedoen tot en met 2000, de laatste aflevering des tijds: als deelnemer, meestal in een trio en enkele keren solo, en als vrijwilliger. Vanuit die ervaringen en bewaarde materialen heb ik dit verhaal geschreven, aangevuld met enige informatie van internet. Het artikel gaat dus niet over de herstart van de triathlon in 2018.

In 1984 werd voor het eerst een triathlon¹ gehouden in Rosmalen. Formeel betrof het een kwart triathlon. Je begon met 1 km zwemmen in de Rosmalense plas; of 1,5 km, als je deelnam aan de wedstrijd van de Nederlandse Triathlon Bond (NTB). In een weiland aan de Harenweg stond een grote fietsenstalling, waar je snel wat kleren over je zwemkleding aantrok. Vervolgens fietste je 40 km in de polder ten noordoosten van Rosmalen, waarbij je moest opletten op losliggend grind op de kruisingen van Grintweg en Kerkdijk met de Eerste Hoefsteeg. Tot slot was het 10 km hardlopen in het dorpscentrum. Omkleden was mogelijk in De Kentering, later in Villa Fleurie.

Triathlons waren gedurende een korte periode zeer populair, van eind jaren tachtig tot ruim halverwege de jaren negentig. Veel plaatsen hadden een eigen triathlon. Zo waren er ook korte tijd twee triathlons in Den Bosch: in de Maaspoort en in Den Bosch-Zuid. Er was sprake van een sneeuwbaaleffect: doordat steeds meer mensen meededen, werd deelname ook toegankelijk voor mensen die zichzelf niet als atleet beschouwden, maar graag een stukje fietsen, liepen en/of zwommen.

De Rosmalense triathlon vond aan het eind van de zomer plaats, en werd een succesvol en bekend massa-evenement, vooral dankzij de trio-triathlon. Daaraan nam je deel als trio: een zwemmer, een fietser en een loper. Het laatste stuk liepen de drie samen, wat met name voor veel zwemmers een hele opgave was. Trio's bestonden uit familieleden, vriendengroepen, buurtgenoten, collega's, enz. Ik heb al die jaren met collega's trio's gevormd; in het topjaar deden we met liefst tien trio's van mijn werk mee. En tientallen andere collega's kwamen aanmoedigen.

Er was nog geen (of amper) internet, dus er werd jaarlijks een aankondigingsboekje uitgegeven. Inschrijven deed je tijdens drukbezochte inschrijfavonden in café De Kèp.

Elk jaar werden er een informatieboekje en een uitslagenboekje uitgegeven. De voorkant van drie ervan staan boven aan de volgende pagina afgebeeld:

Voorzitters van de triathlonstichting waren onder meer François van Kruijsdijk, Loek van der Staak, Eric Moors, Peter Driesprong, en Hennie Brakkee. Constante factor in de organisatie al die jaren was Ad Kuijpers. Hoofdsponsors en tevens naamgevers van het evenement waren onder meer ABAB en De Kleine Meierij (DKM). Jarenlang hanteerde men de slogan 'Rosmalen bouwt... en aan zijn gezondheid'.

In de hoogtijdagen moest het evenement over twee dagen verspreid worden: op zondag de solisten, op zaterdag de trio's, direct na winkelsluiting om 17 uur. In het centrum zaten de terrassen vol en stonden er rijen mensen langs het parcours. Het gaf een enorme kick als je onder luid

gejuich vanuit de Dorpsstraat de Raadhuisstraat in liep, zeker als de speaker daarbij jouw naam noemde! Langs het parcours stonden muziekbandjes, en enkele jaren was het Albert West die zong en de prijzen uitreikte. De ROS deed live verslag.

Uit bewaarde uitslagenboekjes blijken de volgende aantallen gefinishte deelnemers:

- 1990: 772 solisten, 226 trio's, totaal 1450 sporters
- 1994: 551 solisten, 313 trio's, totaal 1490 sporters
- 1997: 366 solisten, 296 trio's, totaal 1254 sporters
- 2000: 215 solisten, 165 trio's, totaal 710 sporters.

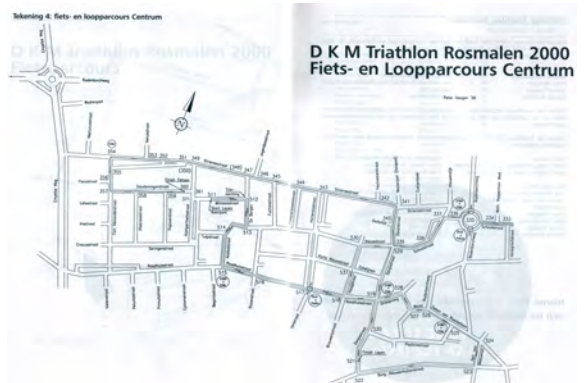
Tegenslagen waren er ook. In 1992 werd de trio-triathlon afgelast omdat het weiland aan de Harenweg blank stond na hevige regenval. Ook werd een keer het zwemmen ge-

schraapt vanwege blauwalg in de Rosmalense plas, en werd de triathlon omgezet in een run-bike-run. In 2001 werd de triathlon afgelast omdat in een laat stadium bleek dat het evenement samenviel met een koopzondag; en uitwijken naar een ander weekeinde was onmogelijk doordat er geen ruimte was in de NTB-kalender. In mei 2002 werd de stekker eruit getrokken, vanwege de tegenvallende belangstelling bij vrijwilligers, sponsors en deelnemers. Dat laatste kon met koudwatervrees te maken hebben: de triathlon zou plaatsvinden in juni. Zo kwam een einde aan een prachtig evenement. Tot 2018...

Noot:

1.De formele schrijfwijze is al sinds jaren triatlon, maar het evenement heeft altijd de schrijfwijze 'triathlon' gehanteerd (ook na de herstart).

Hieronder de parcoursen in 2000:

't Berouw was goed, maar de oefening deugde niet

Henk de Werd

Historisch deel 5

We schrijven 1962. De militaire dienst zat erop en ik startte als onderwijzer in de tweede klas van de Annaschool in Hintham. Jacques Vriens was daar hoofd der school. En een goeie! De jongens in mijn tweede klas hadden in de eerste klas hun eerste communie gedaan met hun eerste biecht. Juffrouw Lüers heeft er in de voorbereiding heel wat tijd in gestoken. Nederlandse liedjes, de oefening van berouw, enz. enz. Ze kenden het allemaal.

Een foto, door mijzelf gemaakt, in het schooljaar 1962-1963, waarop jongens uit mijn tweede klas. Zij waren ook lid van de schoolwandelclub De Woudlopers. Ik ken ze nog allemaal

met hun naam.

Eigenlijk weet ik nog veel van deze jongens, die inmiddels al dik in de zestig zijn. Van Hein de Graaf weet ik, dat hij verongelukte en overleden is op jonge leeftijd.

Op die katholieke Annaschool gaf ik dagelijks ook een godsdienstles. Een keer per week kwam kapelaan v.d. Eijnde van de Hinthamse Annaparochie dat doen. Ook pastoor De Leijer liet zich wel eens zien in de klas. Wekelijks was er een kindermis, waar van mij als onderwijzer eveneens verwacht werd aanwezig te zijn.

Op een gegeven moment moest ik met de tweede klas gaan biechten. Geen moment heb ik eraan gedacht, dat ik die oefening van berouw nog eens met hen moest oefenen.

De jongens hebben zich tijdens de biecht in de kerk netjes gedragen. Nadat de laatste de biechtstoel had verlaten, kwam pastoor De Leijer naar mij toe. Zonder kwaad te zijn zei hij zo tussen neus en lippen door: Het berouw van de jongens was uitstekend, meneer De Werd, maar de oefening deugde niet. Ik begreep zijn opmerking en heb dus tijdens de godsdienstlessen regelmatig de oefening van berouw met de jongens geoefend. Het kan verkeren

*Vooraan v.l.n.r.: Jan Schuurmans, Rudi Smits, Frank van Gils, Bert Stams, Rob de Vries.
Rij 2 v.l.n.r.: Hein de Graaf, Kees van de Ven, Vincent van der Heijden, Marcel van de Ven.
Rij 3 v.l.n.r. Jan van Bert Heijmans, Eric Verzantvoort, Gerard Gevers, Tonny van Kollenburg.
Rij 4: Martien Korsten, Ton de Leijer, Kiki Beets, Jos Verberne.*

Houtsnijwerk van het oude Rosmalense gemeentewapen

Ben Knippenburg

Op 21 juni 2021 heeft de Heemkundekring Rosmalen een schenking ontvangen van Ben Knippenburg, een prachtig houtsnijwerk van het oude gemeentewapen van de voormalige gemeente Rosmalen. Ben is geboren in de Hintamerstraat tegenover de St. Jacobskerk in 's-Hertogenbosch, maar woont al bijna 50 jaar in Rosmalen.

Hieronder het door Ben Knippenburg geschreven verhaal achter deze schenking

Ik (Ben Knippenburg) woonde vroeger samen met mijn ouders en vier broers in Den Bosch. Wij waren alle vijf misdienaar in de kapel van het Grootziekgasthuis (GZG). In de periode 1965 – 1972 werkten in het GZG nog veel zusters van de orde H. Carolus Borromeus. Deze zusters waren werkzaam op verschillende afdelingen binnen het GZG. Een van deze zusters was werkzaam in de kapel van het GZG. Haar naam was Zr. Clotildus (haar zuster naam), ze werd ook wel zuster Muller genoemd. Het moederhuis van de congregatie stond in Duitsland in de plaats Trier. Eens per jaar gingen de zusters op retraite naar hun moederhuis in Trier. Zij gingen er dan met de trein naar toe. Op enig moment in 1970 kwam het ter sprake of mijn oudste broer Theo, die pas zijn rijbewijs had, de zusters niet naar Trier wilden brengen. Als tegenprestatie mochten mijn broers Theo en Henk vakantie vieren bij

de familie van Zr. Clotildus in Zeltingen, een dorpje aan de Moezel, niet ver van Trier. Zo gezegd zo gedaan, mijn broers gingen in de auto van mijn vader samen met twee zusters op weg naar Trier, ze bleven er twee weken en hadden het goed naar hun zin in Zeltingen. Een broer van Zr. Clotildus was wijnboer en had enkele wijngaarden. Daar logeerden zij en hielpen mee in de wijngaard, tussendoor hadden ze ook leuke uitstapjes naar Trier en Koblenz.

In 1972 mocht ik mee, samen met mijn broer Theo brachten we eerst twee zusters naar Trier en daarna gingen we voor twee weken naar Zeltingen aan de Moezel. Hier leerden we nog een andere broer van Zr. Clotildus kennen die een houtsnijderij had in Zeltingen. We kwamen aan de praat en bezochten zijn atelier. In dit atelier had hij verschillende gemeentewapens hangen van Duitse steden, allemaal met de hand gemaakt.

Mijn broer Theo werkte inmiddels op de afdeling financiën van de gemeente Rosmalen en had toevallig een brief bij van de gemeente Rosmalen, waar ook het oude gemeentewapen op stond en liet dit aan de broer van Zr. Clotildus zien. Spontaan bood hij aan om het gemeentewapen van Rosmalen in 'n houtsnijwerk te maken. Aan het eind van onze vakantie was het klaar en hij hoefde er ook niets voor te hebben. Eind 1972 zijn wij verhuisd van Den Bosch naar de Herculesstraat in Rosmalen, daar heeft het houtsnijwerk lang bij mijn ouders in de huiskamer gehangen. Na het overlijden van onze ouders is het houtsnijwerk in mijn bezit gekomen.

De familie Haubs in Zeltingen zijn hele goede vrienden van ons geworden, samen met mijn vrouw Lion gaan we bijna elk jaar naar ze toe. Door corona was dat de afgelopen twee jaar niet mogelijk, maar we hadden wel regelmatig telefonisch contact.

Zeltingen aan de Moezel is een leuke omgeving, een aanrader als je er even 'n paar dagen op uit wil op slechts 300 km van Rosmalen.

Nog een leuke anekdote uit 1998

Samen met mijn vrouw waren we in 1998 op de wijnfeesten in Zeltingen. Op zaterdagavond is het traditie dat het wijnpaar van het jaar wordt gekozen, dat gebeurt via het kopen van lootjes, in die tijd voor 1 Duitse Mark per stuk. Mijn vrouw en ik hadden er samen 10 gekocht. Bij de trekking van het wijnpaar was mijn vrouw de gelukkige, zij had een winnend lot maar stuurde mij het podium op. Nu moest er nog een tweede kandidaat worden getrokken, volgens de spelregels moest dat een vrouw zijn. Het werd een stevige Belgische madam. We werden samen op een hele grote en stevige weegschaal gezet. Traditie is, dat dan de andere helft van de weegschaal wordt gevuld met dozen wijn tot dat de weegschaal doorslaat, het echtpaar krijgt dan ieder het behaalde aantal flessen wijn mee naar huis. De weegschaal sloeg pas door na 86 flessen wijn. We kregen felicitaties van de Wijnkoningin, de burgemeester en de lokale VVV-directeur. Ook was er aandacht in de plaatselijke media voor het nieuwbakken wijnpaar 1998. We hebben geruime tijd van de voorraad moezelwijn genoten.

Ik ben dit jaar lid geworden van Heemkundekring Rosmalen en het leek mij de juiste plaats voor dit fraaie houtsnijwerk, daarom heb ik het geschonken aan Heemkundekring Rosmalen.

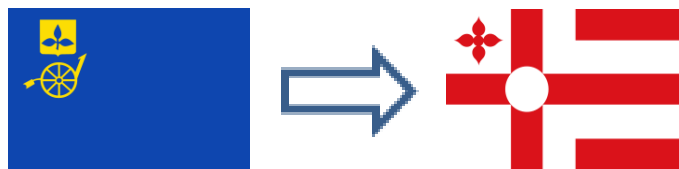
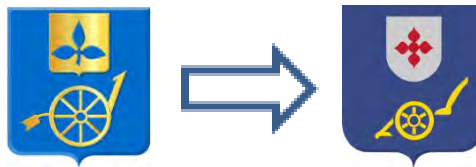

Hoe kwam Rosmalen aan zijn gemeentewapen?

Meer dan 200 jaar geleden werd door de toenmalige zelfstandige gemeente Rosmalen een verzoek ingediend voor een eigen dorpswapen. 'Van wege den Koning', werd bij besluit op 20 februari 1816 door de Hoge Raad van Adel de gemeente Rosmalen in het bezit gesteld van een eigen wapen.

Van het oude Rosmalens gemeentewapen naar het nieuwe Rosmalens dorpswapen, maar ook van de oude Rosmalense gemeentevlag naar de nieuwe Rosmalense dorpsvlag.

Het gebeurde allemaal pas nadat op 1 januari 1996 de gemeente Rosmalen werd samengevoegd met de gemeente 's-Hertogenbosch. Martien Veekens en de werkgroep Heraldiek (wapenkunde) van Heemkundekring Rosmalen kwamen in 1998 met ideeën om het een en ander aan te passen. In het volgende nummer van *Rosmalla* komen we hier op terug!

Leuke zoekopdracht op verzoek

Jo Versteijnen

Regelmatig krijgt de Heemkundekring Rosmalen via Email verzoeken binnen van iemand, om iets uit te zoeken. Het volgende verzoek was wel heel leuk.

Op 14-5-2019, nog voor de coronapandemie, kwam er een mail binnen vanuit België. De Heer Wilton van Loon was op zoek naar de geboorteplek van zijn moeder, Theodora van Rosmalen. Zij was geboren op 17-10-1908 in Rosmalen, maar veel meer dan dat wist hij niet. Ze moest als meisje wel regelmatig brandhout gaan sprokkelen in de bossen had ze ooit gezegd.

Volop bossen vroeger van Rosmalen tot Geffen

Hoe begin je met dat beetje gegevens. Febe Ricken en ik zijn er eens over na gaan denken hoe we deze vraag goed konden beantwoorden. We hebben Wilton van Loon gevraagd om namen en geboortedata van zijn moeder en haar ouders door te geven. Gelukkig had hij nog bidprentjes waarop de gegevens stonden. Zo hadden we een ingang om te zoeken in hun stamboomgegevens en vonden de volgende gegevens:

Peter van Rosmalen was getrouwd met Petronella van de Graaf. Hun zoon was Lambertus van Rosmalen, hij werd geboren op 17-04-1878 in

Rosmalen. Geboorteplek “*op de heide nabij den straatweg*”. (dat was dus op de Maliskampse heide)

Lambertus trouwde op 14-01-1903 in Rosmalen met Elisabeth Dielissen. Zij was de dochter van Wilhelmus Dielissen en Theodora Jansen. Haar geboortedatum was 18-08-1877 in den Varkenshoek in Rosmalen.

In het geboorteregister van Lambertus stond als geboorteplek “*op de heide nabij den straatweg*” in Rosmalen. In die tijd was er nog geen wijk- of straatnamenregister. Dus Lambertus was geboren op de Maliskampse heide. Maar waar had het gezin precies gewoond? In het geboorteregister zagen we ook dat het echtpaar twee dochters had namelijk:

Petronella geboren op 01-07-1903 in Rosmalen en **Theodora** geboren op 17-10-1908 ook in Rosmalen. Beide dochters werden geboren in huis no. **B318a**.

Voor 1900 werd in het geboorteregister een vaste herkenbare plek opgetekend. (**op de heide nabij den straatweg of Varkenshoek**) Na 1900 was het in Rosmalen zoeken naar de juiste gegevens. Rosmalen was een poos ingedeeld in drie wijken A-B en C, daarna met oplopende nummering. Later werd dat systeem weer veranderd naar zeven wijken A t/m G. Pas in 1954 werden straatnamen en huisnummers ingevoerd. Een pand kon dus in de loop der jaren verschillende “huisnummers” krijgen.

Michiel van Heumen ging voor ons op zoek naar de juiste gegevens over de hernummering van pand **B 318a**.

In het huisnummerregister van Rosmalen stond Lambertus van Rosmalen ingeschreven als bewoner van B 318a. Die “a” toevoeging gaf aan dat het een inwoning was in/bij het pand B 318. Die inwoning was later te verklaren, omdat zes maanden na het huwelijk hun dochter Petronella werd geboren.

**WONING LAMBERTUS VAN ROOSMALEN, ROSMALEN
1903-1909 Huisnummerregisters Rosmalen (archief
gemeente Rosmalen 1811-1932, Stadsarchief 's-Her-
togenbosch)**

Huisnummerregister 1904

B 317	Petrus vd Bosch
B 318	W. Maas – Lambertus Heijmans
B 318a	Lambertus van Roosmalen
B 319	Marinus der Kinderen

Conclusie

Lambertus van Roosmalen, arbeider, heeft zich met zijn huwelijk met Elisabeth Dielissen op 14-1-1903 op het pand 'B 318a' gevestigd. 'a' nummers in de bevolkingsadministratie kunnen, zo is mijn ervaring, wijzen op inwoning (bij B 318 dus) maar ook op een aanbouw huisje bij B 318. Na het overlijden van zijn vrouw in 1909 heeft Lambertus op nog enkele andere adressen gewoond (alle in wijk B), totdat hij in 1917 trouwt met de weduwe van Adrianus van Osch en terecht komt op B 295. B 318a komt alleen voor in het huisnummeringsregister van 1904, niet meer in dat van 1909. Het is dus 'gekoppeld' aan het gezin Van Roosmalen-Dielissen. B 318 is in 1920 (hernummering vond plaats bij de tienjaarlijkse volkstellingen) veranderd in 544 en in 1931 in D 82. Woning D 82 is tussen 1936 en 1954 verdwenen. Uit een kaartje uit het boek van Van den Elzen is wel met enige mate van zekerheid te achterhalen waar D 82 (en dus waarschijnlijk ook B 318a) gelegen was. Dit gebied was nog tot in de 20^e eeuw heide, waar de armere bevolking van Rosmalen al in de 18^e eeuw zich eenvoudige huisjes bouwden .

Gegevens van Michiel van Heumen

In het herinneringsboek "Wel gestorven, niet vergeten" van A.v. d. Elzen over oorlogsslachtoffers uit Rosmalen vonden we bij het artikel van oorlogsslachtoffer Adrianus van der Leest een mooie situatieoverzicht van de huisjes die toen op de hei stonden compleet met D82. De rode stip op de kaart geeft aan waar de familie Van Roosmalen heeft gewoond, op de groene stip stond het huis van de familie Van den Heuvel (D91). Dit huis is pas een aantal jaren geleden afgebroken. Ik wist waar dat huis gestaan had. Zodoende was dat een mooi referentiepunt bij de plaatsbepaling van D82/D81a.

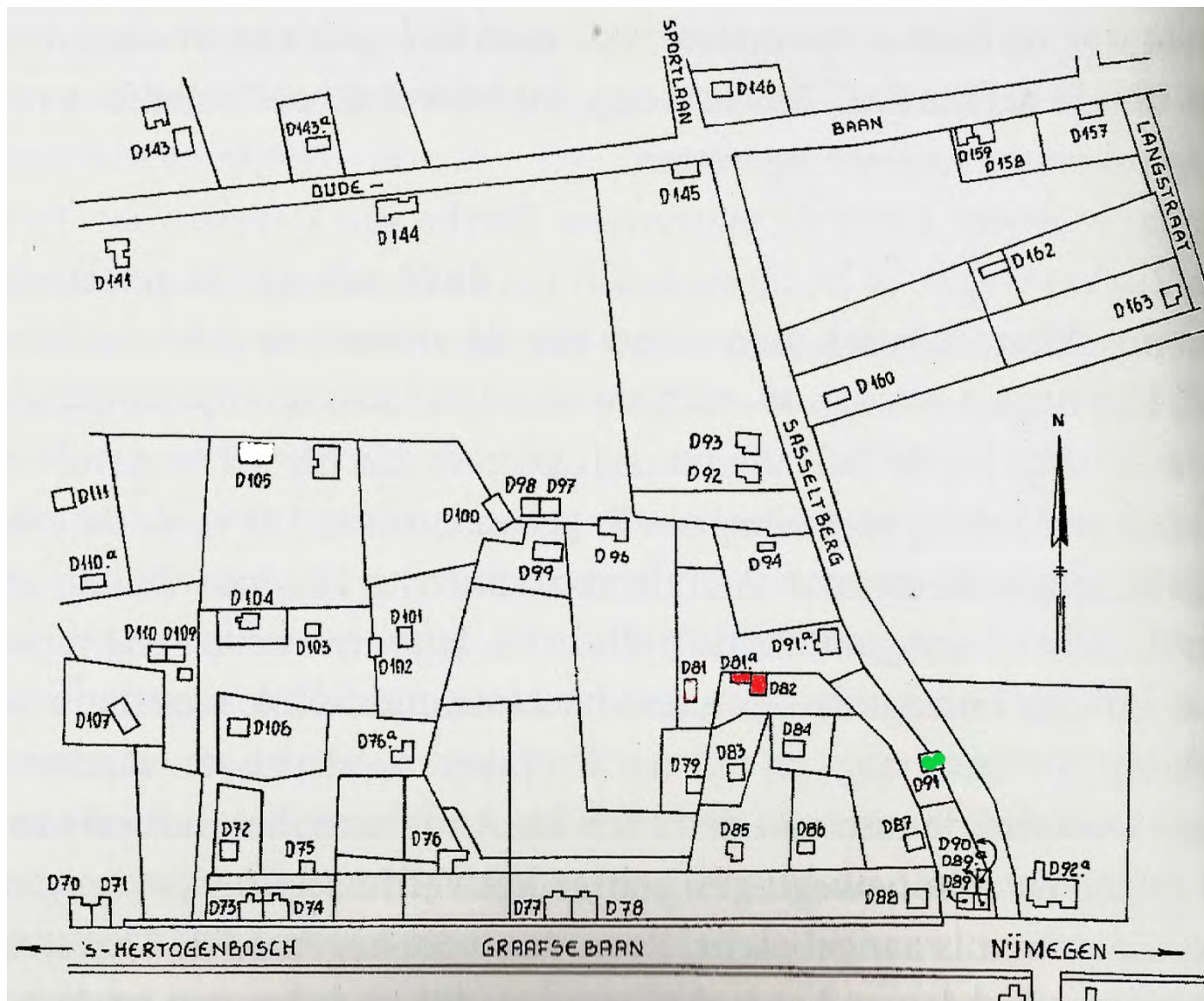

Huis fam. Van den Heuvel aan de Sasseltberg (D91)

Het huis van Mie Maas-Van Oss (D84)

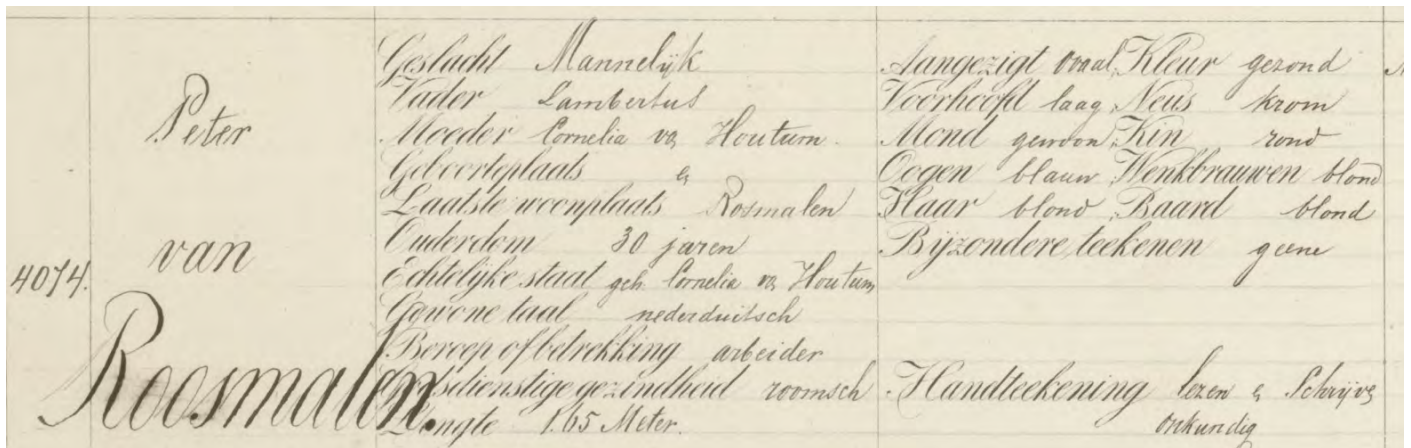
Zo was de woonsituatie op de Rosmalense Hei

Op een uitgebreide zoektocht als deze kom je regelmatig onverwachte leuke of droevige gegevens tegen.

Zo zagen we dat het gezin van Lambertus van Roosmalen nogal wat te verwerken kreeg. Lambertus en Elisabeth “moesten”, zoals dat toen genoemd werd plotseling trouwen omdat er een baby op komst was. Binnen een hechte buurt, zoals de Maliskampse hei zeker was, werd er dan meteen een oplossing gevonden.

Rood = D82 en D81a -Groen was referentiepunt D91

Er werd ergens ruimte gemaakt zodat het jonge gezin toch onderdak had. Na vijf jaar was er weer een kind op komst. Op 17-10-1908 kwam Theodora ter wereld. We weten niet hoe en onder welke omstandigheden de bevalling is verlopen, maar drie maanden na de geboorte is moeder Elisabeth overleden. Lambertus bleef alleen achter met een kind van vijf jaar en een van drie maanden. Ook hier sprong de buurt bij waar het maar kon.

Stuk uit het gevangenisregister. Hierin worden zijn persoonlijke gegevens zichtbaar

Als je toch in de stamboomgegevens aan het zoeken bent dan kijk je nog even verder in die stamboomreeks:

Petronella van Roosmalen geboren op 1-7-1903 in Rosmalen. Ze trouwde op 27-5-1921 in St. M. Gestel met Petrus Sanders. Ze overleed op 19-5-1945 in 's-Bosch.

Theodora van Roosmalen geboren op 17-10-1908 in Rosmalen. Ze trouwde op 7-7-1937 met Hendrikus van Loon uit Tilburg. Ze overleed op 26-10-1990 in Tilburg. Hun zoon is **Wilton van Loon**.

Lambertus van Roosmalen geboren op 17-4-1878 in Rosmalen. Hij trouwde op 14-1-1903 in Rosmalen met Elisabeth Dielissen. Hij hertrouwde op 7-5-1917 in Rosmalen met Maria van der Ven. Lambertus overleed op 19-11-1954 in St.M. Gestel.

Elisabeth Dielissen geboren op 18-8-1877 in Rosmalen ze trouwde op 14-1-1903 in Rosmalen met Lambertus van Roosmalen. Ze overleed op 30-1-1909 in Rosmalen. Drie maanden na de geboorte van haar kind.

Peter van Roosmalen geboren op 2-10-1841 in Rosmalen. Hij trouwde op 7-5-1869 in Rosmalen met Petronella van de Graaf. Hij overleed op 9-12-1918 in Rosmalen. Op 30-jarige leeftijd had hij een klein akkefietje met de politie. Boete: 1 gulden en 1dag vast.

Op bijgaand formulier staan zijn gegevens. (met foutje , hij was namelijk getrouwd met P. van de Graaf)

Lambertus van Roosmalen geboren op 22-7-1804 in St.M. Gestel. Hij trouwde op 16-8-1830 met Cornelia van Houtum. Hij overleed op 12-4-1875 in Rosmalen.

Martinus van Roosmalen x Johanna van Weert

Nadat we Wilton van Loon op de hoogte hadden gesteld van ons resultaat, kregen we van hem spontaan het verzoek of hij en zijn vrouw een bezoek mochten brengen aan Rosmalen en de geboorteplek van zijn moeder konden bezichtigen. Die geboorteplek en de schamele bebouwing eromheen is in de loop der jaren flink veranderd. Was het vroeger een echte volksbuurt, tegenwoordig staan er alleen maar mooie sjeike huizen.

De afspraak hebben we natuurlijk meteen gemaakt en het echtpaar is op een zonnige maandagavond naar Rosmalen gekomen. We hebben gezamenlijk rondgekeken en gelopen op de voormalige heide en de veranderingen en nieuwbouw uit kunnen leggen. Heel tevreden en voldaan zijn ze daarna, met een hoop nieuwe indrukken en gegevens en na een lekker bakje koffie in ons heemhuis, naar België teruggekeerd.